

500710

500710

Rudimenta linguae Latinae

(2) Volumen secundum:

** Exercitia **

Editio tertia

Yenchowfu, 1923

山東兗郡天主教堂印書局

拉丁文初學
課本

陽歷一千九百二十三年
❖❖

第三次出版

Rudimenta linguae Latinae

Volumen secundum:

* * Exercitia * *

Editio tertia

Yenchowfu, 1923

山東兗郡天主教堂印書局

拉丁文初學
課本

陽歷一千九百二十三年
❖ ❖

第三次出版

A. M. D. G.

目 錄

第一變法		面
名座	1	1
的座	1	1
至座	2	2
與座	3	3
從座	4	4
第二變法		
有 us 末音之名詞	4	4
呼座, 與座, 從座	6	6
有 er 末音之名詞	7	7
有 um 末音之名詞	7	7
復習	8	8
助動詞 Esse		
直態現在時, 方過時, 全過時, 將來時	9	9
第一聯法		
行說	10	10
受說	12	12
第二聯法		
行說	13	13
受說	14	14
De Sina	15	15
第三變法		
名詞		
陽類陰類多音名詞	15	15
De equo	19	19
陽類陰類齊音名詞	22	22
De vita agricolarum	23	23
多音名出規者	24	24
齊音名出規者	25	25

無類名詞	26
無類出規名詞	27
De urbe Roma	28
形容詞	
有 er, is, e, 末音之形容詞	29
有 is, e, 末音之形容詞	29
三類末音皆同之形容詞	31
第四變法	
陽類陰類名詞	32
無類名詞	33
De lingua Latina	34
第五變法	35
比級形容詞	
差比級	36
極比級	37
差比級, 極比級出規者	38
De gente Romana	38
助動詞 <i>Esse</i>	
直態, 命態	39
傍態	40
第一聯法	
行說	41
受說	42
第二聯法	
行說	43
受說	45
De via virtutis	45
數目詞	
計數形容詞	46
序數形容詞	47
代名詞	
定位, 作主代名詞	48

指示代名詞	面
疑問代名詞	49
第三聯法	
行說	52
受說	53
De litteris Latinis	55
第四聯法	
行說	56
受說	57
脫說動詞	
第一聯法	58
第二聯法	58
第三聯法	59
第四聯法	60
復習課	61
新話	62

Præfatio.

1. Ordo materiæ, quem in his Exercitiis Latinis secuti sumus, aliquantulum differt ab eo ordine, quem Grammaticæ adhibuimus. Quin enim, primâ ac secundâ declinatione absolutâ, statim posuerimus tertiam sat difficilem declinationem, prius tempora principalia indicativi primæ et secundæ coniugationis exercenda esse nobis visum est. Quâ viâ et ratione substantiva primæ et secundæ declinationis non tantum penitus exercitantur, sed etiam thesaurus vocabulorum ad novas propositiones componendas utilissimus *verbis* addiscendis magis magisque accrescit.

Deinde declinationem tertiam, quartam, quintam aliaque eodem tradidimus ordine, quo usi sumus in Grammatica. Secundam inter et tertiam coniugationem interiecimus pronomina et numeralia, ne quattuor coniugationum iis, quæ sunt difficillima, nimis auctis mens discipulorum turbetur.

2. In materia tractanda *ordinis libri Exercitiorum*, non vero ordinis Grammaticæ ratio habenda est. Numerus, quem infra numerum lectionis uncis () inclusimus, parem in Grammatica agitatum materiam denotat, quæ, quasi viam sternens ad Exercitia, antea bene solleterque addiscatur. Exemplum rem illustret: infra numerum lectionis 1. habetur uncis inclusum (1 — 9), qui numeri lectoris attentionem dirigant in materiam Grammaticæ iisdem numeris expositam. Hoc modo cum materia Grammaticæ — quod mirum non esse potest — interdum non nihil distrahatur, iuvat maxime in repetendo *Grammaticæ ordinem* servare, ut discipuli ea, quæ coherent, intime percipiant atque conspectum acquirant clarum et distinctum.

3. Omnes fere **propositiones Exercitiorum**, quæ in hoc libro inveniuntur, sunt *simplices*; nonnullas quidem propositiones hypotheticas et finales (*ut finale*) addidimus, quæ vero facillime transferri possunt, quia proprietatis linguæ Sinicæ rationem duximus.

Quoad ea, quæ propositiones continent, studiose omisimus omnia, quæ captum puerorum 14—15 annorum exsuperant.

Maximi momenti nobis esse videtur, ut discipuli quam primum discant *construere*, ut dicitur. Qua voce hoc loco nihil aliud comprehendimus, nisi propositiones discernere earumque membra diiudicare ac definire in hunc finem, ut discipuli accurate ex Latino in Sinicum et ex Sinico in Latinum vertere inducantur. Quapropter ansæ ad instar ad calcem Grammaticæ normas fixas atque constantes ~~exemplis~~ adactas contulimus, quæ, si bene observantur, fructu *utendum* carere non possunt. Schema præfixum (講究句法表) apprimè memoriæ mandent.

Magistri est attendere, ut discipuli propositiones Latinas modo proprietati linguæ Sinicæ maxime convenienti transferant. Quod ut facilius ac celerius perficiant, in vocabulario nonnulla, quæ interpretatu non sunt facilia, attulimus.

Sinicas propositiones quod attinet, magnam impendimus curam, ne ex una parte ipsi linguæ vernaculæ vim faceremus, neve ex altera parte translationem in Latinum nimis redderemus difficilem. Qua ex causa *parenthesibus* usi sumus. Vocabula Sinica, quæ uncis acutis [] inclusimus, in Sinico quidem legantur, non vero transferantur in Latinum; vocabula Sinica econtra, quæ uncis rotundis () continuimus, in Latinum quidem transferantur, non vero legantur in Sinico.

Hoc in libro propositiones numero *multo plures Latinæ* existant, *quam Sinicæ*. Præcipue enim nobis proposuimus finem, ut discipuli Latinâ propositione plene intellectâ hanc *non* quidem *ad verbum*, attamen *secundum sensum* eleganti linguâ Sinicâ reddant. Verum propositiones Sinicæ magis ad obrussam exiguntur, postquam omnia aliâ commode sunt tractata ac probe intellecta.

4. Propositiones re inter se coherentes paucas tantum huic operi indidimus. Attamen ad calcem Exercitiorum (n. 65) **themata** scripsimus. Terminos, qui ad hæc themata respectum habent, discipulus ex copia vocabulorum, quam sibi acquisivit, seligat eosque componens parvas construat propositiones. Cuius rei exemplar addidimus. Hac ratione discipulorum attentio et studium permaxime excitantur, eorumque animi impetus ad proprium laborem fovetur et corroboratur. Fructus nimirum minime spernendus. Magister hæc themata ad libitum suum mutet atque augeat.

5. Ut discipuli in tuto sibi collocent formam grammaticalem linguæ Latinæ et copiosam vocabulorum suppellectilem, **finis** principalis huius instructionis fundamentalis esse videtur. **Addiscere vocabula** maxime esse necessarium inter omnes peritos constat. Propositiones vero in isto disciplinæ gradu hoc intendunt, ut discipulis sensum vocabulorum aperiant ac viam sternant ad Syntaxim.

Ut omnes discipuli statim ab initio accuratâ **pronuntiatione** et rectâ **accentuatione** utantur, non parva magistri attentio est necessaria. Propterea syllabas vel, ut planius dicam, *vocales longas cursivis*, ut aiunt, *litteris* distinximus et unicuique vocabulo tres vel plures habenti syllabas accentûs notam apposuimus.

6. Verbum infinitum quod attinet, *infinitivum, participium, genitivum et ablativum gerundi* tantum adhibuimus ac quidem præprimis in propositionibus Latinis. Censuimus enim, has formas, quin longe lateque antea exponatur Syntaxis, linguâ Sinicâ facili modo verti posse. Regulas hac de re, maxime requisitas ad calcem Grammaticæ (句學畧解) annexuimus.

7. **Interrogationes** (習問) eo spectant, ut ipsa materia propositionum vivide comprehendatur magisque intelligatur, deinde ut partes propositionis principales quasi ad oculos discipulorum ponantur, tum ut discipulorum aures ad novam addiscendam linguam assuescant, tandem aliquando ut Latinae conversationi fundamenta jaciuntur. Ut facilius respondere possint discipuli, post unamquamque fere interrogationem numerum addimus, qui congruit cum numero propositionis, ad quam interrogatio refertur. Numeri, quos uncis () inclusimus, ad Sinicas, quos verò uncis non inclusimus, ad Latinas propositiones respiciunt. Casu, quo sine ulla difficultate responderi potest, interrogationes numeris carent.

Quo melius et ipsi discipuli paulatim cogitando respondere et respondendo cogitare discant, interdum argumentum propositionis et argumentum interrogationis, quæ propositioni convenit, aliquo modo differunt. Ad interrogationes vel ore vel scripto respondeatur. Quando vero hæ interrogationes sint faciendæ, utrum statim lectione tractatâ, an postea in repetitione, ipse magister pro prudentiâ suâ decernat.

8. **Vocabularium** continens vocabula ad propositiones transferendas necessaria, non singulis lectionibus interserimus, sed ad calcem huius operis posuimus, ne videlicet libertati discipulorum nimis indulgeremus neque nimiam in eis collocaremus fiduciam. Disposuimus ea secundum substantiva, adiectiva, verba. Verba, quæ regunt dativum, speciatim designavimus; omnia reliqua, quatenus obiectum admittunt, regunt accusativum. Propterea, verbum utrum sit transitivum an intransitivum, pro hoc disciplinæ gradu expositione non indiget.

9. **Syntaxis summarium** (句學畧解), quod Grammaticæ Rudimentorum subiunximus, immediate post A B C linguæ Latinae exponendum est; si vero antea tractatum non fuerit, oportet, ut post lectionem 22. prior pars (101—116), et post lectionem 30. posterior pars (111—116) explicetur.

10. In his Rudimentis pertractandis tria semestria consumenda erunt, ut penitus percipiantur et comprehendantur exacte,posito vero, quod septem saltem lectiones in hebdomada habeantur.

Yenchowfu, Kalendis Augustis 1923.

P. Georg. Weig S. V. D.

P. Theod. Mittler S. V. D.

第一變法

1.

名座 (1—9)¹

1. Mensa est firma. 2. Creta est alba. 3. Porta est larga. 4. Schola est magna. 5. Sella est firma. 6. Mensa rotúnda est. 7. Asia magna est. 8. Japónia parva est. 9. Rota rotúnda est. 10. Ripa est longa. 11. Rana est parva. 12. Regína est bona. 13. Terra magna et rotúnda est. 14. Porta larga et firma est. 15. Scholæ magnæ sunt. 16. Mensæ rotúndæ sunt. 17. Tábulæ largæ sunt. 18. Fenéstræ magnæ sunt. 19. Reginæ bonæ sunt. 20. Rotæ sunt rotúndæ. 21. Viæ sunt longæ. 22. Scholæ sunt magnæ et longæ. 23. Tábulæ bonæ sunt et pulchræ. 24. Ranæ parvæ et fœdæ sunt. 25. Formicæ sunt tímidæ et sédulæ. 26. Portæ et fenéstræ sunt largæ. 27. Sellæ et tábulæ sunt firmæ. 28. Colúmbæ et formicæ tímidæ sunt.

1. 螞蟻(是)²勤謹(的). 2. 鴿子小胆. 3. 木板寬. 4. 輪子結實. 5. 學校大. 6. 椅子不高. 7. 地球是圓的. 8. 門不結實. 9. 蝦蟆難看. 10. 木板小. 11. 河邊高. 12. 棹子是圓的. 13. 粉筆好.

2.

的座 (11)

1. Agricolæ casa. 2. Scholárum portæ. 3. Insulæ silva. 4. Reginárum státuæ. 5. Mariæ státuæ. 6. Seminaristárum mensæ.

¹ 凡課數下有()之數乃語規之對數.

² 凡課中有()之字係中文不念而拉丁文宜翻者.

7. Scholæ porta est magna. 8. Seminaristæ tábula non est firma. 9. Reginæ coróna pretiósá est. 10. Mariæ státua alta est. 11. Nautæ casa non est magna. 12. Mariæ arpretiósá est. 13. Scholárum fenéstræ non sunt firmæ. 14. Seminaristárum tábulæ et sellæ parvæ sunt. 15. Agria colárum casae albae sunt. 16. Sina est Sinárum pátria. 17. Sinárum pátria magna est.

1. 農夫們的草房. 2. 瑪利亞的花冠. 3. 祭台[上]的態像. 4. 本國的樹林. 5. 日本的海島.
6. 本國的皇后是善的. 7. 水手的道路長. 8. 修士的葡萄^P多.

習 問

1. Cuius (誰的) tábula non est firma? 8 ³	3. Cuius státua est alta? 10
2. Cuius coróna est pretiósá? 9	4. Cuius casa non est magna? 11
	5. Cuius ara est pretiósá? 12

3.

至 座 (12)

1. Seminarista habet mensam. 2. Seminarista amat sciéntiam. 3. Agricola habet casam parvam. 4. Nauta habet colúmbam. 5. Gallína alas habet. 6. Filia indústria cœnam bonam parat. 7. Agricola gallínas et colúmbas habet. 8. Regina státuas pretiósas amat. 9. Agricolárum filiae uvás habent. 10. Nautárum féminae cœnas parant. 11. Fémína filias sédulas laudat. 12. Sinæ linguam pátriæ amant. 13. Féminae diligéntiam filiárum laudant. 14. Sinæ pátriám amant. 15. Seminaristæ linguam Sínicam et Latínam amant.

1. 修士喜歡拉丁話. 2. 農夫的閨女有草雞. 3. 老鷹有長翅^P. 4. 水手們沒有大學問.

¹ 凡課中有 [] 之字係中文宜念而拉丁文莫翻者.

² 凡話上有^P字者此話當譯多數.

³ 凡習問後所有之數乃上拉丁句對者.

5. 瑪利亞喜歡修士^P 6. 小海島^r沒有長路^r
7. 水手喜歡星辰^P 8. 英國有許多海島^P 9.
草房沒有大門 10. 農夫不讚美學問。

習 問

1. Quid (甚麼) habet seminarista? 1	4. Quid parat filia industria? 6
2. Quid amat seminarista? 2	5. Quid laudant feminae? 13
3. Quid habet agricola? 3	6. Quid amant Sinae? 14
	7. Quid amant seminaristae? 15

4.

與 座 (13)

1. Scientia est jucunda seminaristae. 2. Musca jucunda est gallinae. 3. Aquila est noxia gallinae. 4. Gratia est necessariae animae. 5. Poena non jucunda est seminaristae. 6. Vita est molesta agricolae et nautae. 7. Aquilae gallinis noxiae sunt. 8. Pecunia agricolis jucunda est. 9. Reginae epistola agricolis cara est. 10. Patria incolis Sinae cara est. 11. Tabulae seminaristis necessariae sunt. 12. Epistolae seminaristis jucundae sunt. 13. Agricola dat nautae pecuniam. 14. Filiae dant feminis pecuniam. 15. Femina gallinis dat muscas. 16. Agricola monstrat seminaristis viam.

1. 聖寵爲靈魂要緊 2. 好名聲與修士是可愛的 3. 蠅子爲農夫囉唆 4. 星辰^P指給水手們道路 5. 農夫給閨女好葡萄^P 6. 草鷄^P與老鷹是中意的 7. 樹林的陰涼與農夫是便易的。

習 問

1. Cui (與誰) scientia est jucunda? 1	4. Quid filiae dant feminis? 14
2. Cui poena non est jucunda? 5	5. Quid dat femina gallinis? 15
3. Cui vita est molesta? 6	6. Quid agricola monstrat seminaristis? 16

5.

從座 (14)

1. In mensa est creta. 2. In schola est tábula. 3. In Itália multæ státuæ poétárum sunt. 4. In silvis ferae béstiae sunt. 5. In Germánia et in Gállia silvae magnae sunt. 6. Sinae amant pátriae linguam. 7. Pecúnia agricolis et nautis necessária est. 8. Regínae habent corónas pretiósas. 9. Agricolae laudant seminaristae sciéntiam. 10. Seminarista laudat magnam diligéntiam agricolae. 11. Grátia terrae incolis necessária est. 12. Agricolae habent casas, gallínas, colúmbas. 13. Agricolae fémina laudat filias bonas et sédulas. 14. Poétárum villae in ínsulis sunt. 15. Bona fama Sinae incolis jucúnda est.

1. 在學校裡沒有(不是)好椅子. 2. 在河邊上有(是)不好看的蝦蟆^P. 3. 在日本國沒有(不是)老鷹^P. 4. 在西西利有(是)水手們. 5. 在樹林中有(是)螞蟻^P. 6. 在祭台上有(是)瑪利亞的態像.

習問

1. Ubi (在那裡) est creta? 1	3. Quid amant Sinae? 6
tábula? 2	4. Quid regínae habent? 8
2. Ubi sunt multæ státuæ	5. Quid laudant agricolae? 9
poétárum? 3	6. Quid habent agricolæ? 12

第二變法

6.

有 us 末音之名詞 (15; 16; 25)

1. Petrus est sanctus. 2. Stanisláus est pius. 3. Franciscus est discipulus. 4. Jesus Christus est Dóminus. 5. Sanctus Paulus magnus apóstolus est. 6. Joséphus es. magnus, Petrus est parvus. 7. Paulus est laetus et indústrius. 8. Aloisius discipulus laetus est. 9. Discípuli pii sunt. 10. Discípuli laeti et indústrii sunt. 11. Apóstoli sancti sunt.

12. Deus justus est. 13. Mundus est magnus. 14. Amicus meus bonus est. 15. Cervi timidi sunt. 16. Vicinus tuus est probus. 17. Lupi feri sunt. 18. Ursi sunt feri. 19. Vicini mei boni sunt. 20. Asini cani sunt. 21. Amici tui docti sunt. 22. Dóminus est bonus.

23. Discípuli amant Jesum Christum. 24. Jesus Christus amat apóstolos. 25. Sanctus Petrus amat Dóminum. 26. Discípulus pius amat apóstolos. 27. Sanctus Paulus amat sanctum Petrum. 28. Aloísius amat sanctum Joséphum. 29. Jesus Christus amat pios et indústrios discipulos. 30. Discípuli pii amant Mariam. 31. Servus meus non amat dolum. 32. Amicus amicum amat. 33. Agricola equos suos amat. 34. Amicus meus equum album habet. 35. Equi flavi pretiósí sunt. 36. Paulus habet equum, Franciscus mulum.

37. Petri ásinus canus est. 38. Dómini mei filius indústrius est. 39. Servi tui dolus malus est. 40. Vicini mei casa parva est. 41. Amici tui filius non est pius. 42. Jesus Christus est apostolorum Dóminus. 43. Pauli casa parva est. 44. Deus est mundi Dóminus. 45. Vicini mei filius non habet inimícos.

1. 若瑟(是)熱心(的). 2. 方濟各大. 3. 聖伯多祿當過宗徒. 4. 大尼老是高興的學生. 5. 伯多祿及保祿是好宗徒們. 6. 類斯有好帽子. 7. 耶穌基利斯督有聖宗徒們. 8. 瑪利亞愛熱心的徒弟們. 9. 聖類斯的行實好. 10. 聖若瑟的祭台不小.

11. 方濟各有保祿的帽子. 12. 修士們愛聖若瑟. 13. 我的朋友正道. 14. 你的隣居有驢^P(及)馬^P. 15. 我朋友的名聲大. 16. 主人喜歡他的僕人. 17. 農夫的馬不野. 18. 大尼老有白馬, 保祿有黃鹿. 19. 水手不喜歡他兒子的詭計. 20. 在樹林裡有(是)野熊^P. 21. 在樹林裡有(是)黃狼^P. 22. 在樹林裡有(是)白鹿^P.

習 問

1. Quis (誰) est sanctus? 1
pius? 2	5. Quid habet Paulus? quid
habet Franciscus? 36
2. Quis est magnus apóstolus? 5	6. Cuius ásinus canus est? 37
3. Quis est probus? 16	7. Quis est apóstolorum Dómi-
nus? 42
4. Quis amat apóstolos? 24	

7

呼 座, 與 座, 從 座 (10; 13—14)

1. Amicus semper carus est amico suo. 2. Ludus discipulis semper gratus est. 3. Sanctus Petrus carus fuit sancto Paulo. 4. Apóstoli Dómino cari fuérunt. 5. Cibus agricolis necessarius est. 6. Cibus Josépho nóxius fuit. 7. Dómini nuntius Philíppo notus fuit. 8. Seminaristæ nunc sunt in schola; fuérunt in horto. 9. Vita apóstolorum discipulis nota est. 10: Ludus in horto discipulis gratus est. 11. Agricolæ fuérunt in campo; nunc sunt in casa. 12. Paule, sanctus patrónus tuus magus apóstolus fuit!* 13. Petre, amici tui non sunt boni!

1. 玩耍與學生^P是中意的. 2. 公道主人與僕人是可愛的. 3. 野狼爲小胆的驢(是)有害(的). 4. 馬爲農夫要緊. 5. 伯多祿給保祿新帽子. 6. 報信的給我的朋友[一封]信. 7. 天主給世界聖寵. 8. 主人們給奴才^P好食物. 9. 我的朋友如今在德國. 10. 你隣居的兒子從前在日本國. 11. 在園子裡從前有(是)黃葡萄^P. 12. 你仇人的詭計與我的朋友(是)有害(的). 13. 在世界上天主爲(是)主子.

習 問

1. Cui amicus semper carus est? 1	6. Ubi fuérunt seminaristæ? 8
2. Quis carus fuit sancto Paulo? 3	7. Ubi fuérunt agricolæ? ubi
nunc sunt? 11
3. Cui sanctus Petrus carus fuit? 3	8. Paule, quis est tuus sanctus
patrónus? 12
4. Cui eibus fuit nóxius? 6	
5. Ubi seminaristæ nunc sunt? 8	

* 感嘆號(即!者)用在驚喜, 慨嘆, 命令, 招呼, 願望等句之後. (見 ABC 第二十四課. 注意.)

8.

有 er 末音之名詞 (17—20; 27)

1. Puer aeger fuit. 2. Ager noster est frugifer. 3. Magistri discipulos suos amant. 4. Pueri fuerunt pigri. 5. Discipuli amant magistros suos. 6. Viri sunt arbitri nostri. 7. Agricolaë habent arbitrum.

8. Magistri dant pueris industriis libros pulchros. 9. Agricolaë frugiferos agros amant. 10. Pueri libros habent. 11. Nostri libri rubri sunt. 12. Vestri libri nigri sunt. 13. Pueri liber pulcher est. 14. Magistri non amant pueros pigros. 15. Puer piger semper ludos amat. 16. Pueri pigri non amant libros. 17. Magistrorum scientia magna est. 18. Agrorum frugiferorum dominus laetus est.

19. Cibus malus magistris et discipulis noxius fuit. 20. Diligentia necessaria est pueris. 21. Scientia magna magistris necessaria est. 22. Ventus magnus agris noxius est. 23. In agro multae plantae sunt. 24. Fabae sunt in agris; agricolaë amant fabas; fabae agricolarum cibus sunt.

1. 老師喜歡勤勵徒弟。^P 2. 天主喜歡熱心的孩子。 3. 若瑟的書在棹子上。 4. 這個孩子沒有病。 5. 那個田地不生長。 6. 你們隣居的孩子懶惰。 7. 農夫在田地裡。 8. 大尼老有[一本]書。 9. 這個可憐的男子沒有錢。 10. 學生給老師粉筆。 11. 在生長的田地裡有(是)許多豇子。^P 12. 主人給匠人錢。

習 問

1. Quem (誰. 至座) amant magistri? 3	4. Quid amant agricolaë? 9; 24
2. Quem amant discipuli? 5	5. Cuius liber est pulcher? 13
3. Quid magister dat pueris industriis? 8	6. Quid puer piger semper amat? 15
	7. Quid est in agris? 23; 24

9.

有 um 末音之名詞 (21—22; 25—28)

1. Aurum est flavum. 2. Argentum est album. 3. Cuprum rubrum est. 4. Plumbum non est durum. 5. Ferrum

non est pretiosum. 6. Aurum metallum pretiosum est. 7. Caelum est clarum.

8. Templum Dei sanctum est. 9. Vitia discipulorum magna fuerunt. 10. Amici verba semper iucunda sunt. 11. Verba Dei vera et sempiterna sunt.

12. Vitia amicis noxia sunt. 13. Bella agricolis semper noxia fuerunt. 14. Agricolarum horrea sunt magna. 15. Pueri cingula rubra habent. 16. Magistrorum dona discipulis iucunda sunt. 17. Tecta templorum alta sunt et magna. 18. Domiciliorum tecta non sunt alta. 19. Auxilium agricolarum nautis semper gratum fuit. 20. Beneficia Dei multa sunt et magna. 21. Vicinus meus horreum parvum habet. 22. In horreis agricolarum frumenta multa sunt. 23. In templis Dei multae arae sunt. 24. In domiciliis sunt viri, pueri, servi. 25. Deus ni caelo est.

1. 堂高宅子矮 2. 金子是寶貝的礦物 3. 民人^P不喜歡打仗 4. 在地上有五金(=礦物)^P就是:金,銀,銅,鐵,鉛 5. 聖寵是天主的大恩典 6. 仇人的話^P不是真的 7. 在倉房裡有黃麥子 8. 銅黃,鐵黑 9. 在歐洲有出名的堂^P 10. 我朋友的閨女喜歡美麗的禮物^P 11. 孩子們有毛病^P

習 問

1. Quid est flavum? 1 album? 2 rubrum? 3 pretiosum? 6	3. Quid habet vicinus meus? 21
2. Cuius verba semper iucunda sunt? 10	4. Ubi sunt frumenta multa? 22
	5. Ubi sunt multae arae? 23
	6. Ubi est Deus? 25

10.

復習 (23—24)

1. Stellae sunt signa nautis. 2. In terra multa metalla sunt. 3. Caelum est sicut tectum terrae. 4. Piratae nautis periculosi sunt. 5. Italiae poetae clari sunt. 6. Antiqui Persae magnus Asiae populus fuerunt. 7. Populus Belgarum clarus est.

8. Boni libri industriis discipulis cari sunt. 9. Clarorum prophetarum verba sunt Dei verba. 10. Deus dat viris probis sempiterna caeli gaudia. 11. Improbi homicidae arbitro dona pretiosa dant. 12. Antiquorum Sinarum scientia etiam in Europa clara est.

1. 熱心水手^P愛瑪利亞. 2. 我們的隣居有[個]懶惰僕人. 3. 這個聖人給世界出名的表樣. 4. 好孩子是老師的喜樂. 5. 我朋友的兒子有病. 6. 那個農夫沒有生長的園子. 7. 在堂頂上有黑鴿子.^P 8. 報信人給老師一封信. 9. 熱心的學生喜歡聖書. 10. 勤謹的修士是喜悅的.

習 問

讀此課本後之附錄 1.

1. Ubi sunt multa metalla? 2	4. Quibus libri sunt cari? 8
2. Quibus (與誰) piratae periculosi sunt? 4	5. Quibus dat Deus gaudia caeli? 10
3. Quis (那一個) populus est clarus? 7	6. Quid dat Deus viris probis? 10

助動詞 Esse 是. 有

11.

直態: 現在時, 方過時, 全過時, 將來時 (87)

1. Pueri laeti erant; nunc non sunt laeti. 2. Agri tui erant frugiferi. 3. Nos sumus laeti; vos molesti estis magistris vestris. 4. Fui puer; sum discipulus; ero vir. 5. Fuistis pueri parvi, estis seminaristae pii et industrii; eritis viri boni et docti. 6. Paulus erat agricola; nunc est. nauata. 7. Meum officium parvum est, tuum magnum. 8. Deus amat viros probos et viri probi amant Deum. 9. Nunc sum in schola, antea fui in horto. 10. Erasmus pueri parvi. 11. Petrus in multis oppidis fuit, Josephus in multis pagis. 12. Nunc aeger es, antea nunquam aeger fuisti. 13. Fortuna vestra erit bona; nam probi estis et pii.

1. 你們從前懶惰，如今勤勵。 2. 我們[兩個]先是仇人，如今是好朋友。 3. 這個孩子如今小，後來大。 4. 老師的恩典與學生是中意的。 5. 天堂是善人^P的賞報。 6. 在意國沒有大些麥子，到底在西西利麥子很多。 7. 意國是羅馬人^{P1}的本國。 8. 古羅馬¹人的國都大；他們爲(是)歐洲及亞洲的主子。 9. 羅馬人在打仗上很出名。 10. 古羅馬人的廟^P也多也體面。

習 問

1. Paule, quid fuisti? quid es? quid eris? 4; 5	4. Ubi est multum frumentum? (6); 2
2. Ubi nunc es? ubi antea fuisti? 9	5. Qui erant domini Europae? (8)
3. Ubi Petrus fuit? ubi Ioséphus fuit? 11	6. Qui fuerunt clari in bello? (9)

講話規 101—110

第一聯法

行 說

12.

直態：現在時，方過時，將來時，全過時 (83—84; 88)

1. Aquilæ et colûmbæ volant. 2. Rana natat in aqua. 3. Lupi et ursi hâbitant in silvis. 4. Vituperâmus pigros discipulos. 5. Laudâmus indûstrios seminaristas. 6. Judæi sæpe superâverunt Philistæos. 7. Philistæi superâbant Judæos. 8. Tu narravisti pulchram fâbulam. 9. Deus pâtriam nostram liberâvit. 10. Ego narrâbo fâbulam. 11. Celebrâvimus festum sancti Joséphî. 12. Nos sæpe peccâvimus. 13. Vos emendâvistis vitia vestra.

14. Ventus magnus hortos et agros vastâvit. 15. Deus creâvit cœlum et terram. 16. Deus silvis, agris, flûviis

¹ 人民之名詞平常當翻多數。

² 凡習問後有()之數乃上中文相對者。

mundum ornávit. 17. Nos sæpe errámus, Deus nunquam errat. 18. Vos nunc in pago habitátis, póstea habitábitis in óppido. 19. Magister vituperávit Franciscum, sed Franciscus emendávit vítium suum.

20. Nunquam laudábitis malos. 21. Agricolæ semper amavérunt púeros indústrios. 22. Deus semper amábit agricolas probos. 23. Vos amátis Mariam. 24. Rosis ornábitis aram et festum Mariæ celebrábitis. 25. Multí non amícos amant, sed amicórum beneficia. 26. Puer lætus sum; amo ludos. 27. Mágistris tuis carus es. 28. Sinárum óculi nigri sunt. 29. Gáudia cœli sempitérna sunt.

1. 我們愛我們的本國。 2. 我們將常愛我們的本國。 3. 羅瑪人好(喜歡了)打仗。 4. 德國人得勝了羅瑪人。 5. 老師責罰學生們的毛病。 6. 可憐的人在堂裡求天主。 7. 我同我的朋友要吃晚飯。 8. 你同你的隣居吃了飯。

9. 我們在園子裡吃了晚飯。 10. 老師責備了伯多祿, 倒底誇獎了保祿。 11. 熱心孩子用玫瑰花紫裏聖[母]瑪利亞的祭台。 12. 農夫用河(的)水澆地。 13. 我們在聖[母]瑪利亞的瞻禮念過玫瑰經。 14. 皇后要看望我們的城池, 所以我們用花環紫裏街道。 15. 天主在善人^P裡頭居住。

習 問

1. Ubi rana natat? 2	9. Quis creávit cœlum et terram? 15
2. Ubi lupi et ursi hábitant? 3	10. Quis nunquam errat? 17
3. Quos vituperátis? 4	11. Ubi nunc habitátis, ubi póstea habitábitis? 18
4. Quos Judæi sæpe superavérunt? 6	12. Cuius aram rosis ornábitis? 24
5. Quid tu narravísti? 8	13. Ubi orámus?(6) In ecclésia.
6. Quis liberávit pátriam nostram? 9	14. Cum quó cenavísti?(7; 8)
7. Cuius festum celebrávimus? 11	15. Cum quo ambulavísti?
8. Quid ventus magnus vastávit? 14	16. Quem visitavísti?

受 說

13.

直 態 (85—86; 89)

1. Tu amāris ab amīco tuo: 2. Boni a bonis amāntur.
3. Servus piger a dōmino judicābitur. 4. Nos servāmur a Deo.
5. Deus ab incolis patriæ nostræ amātur 6. Malus nunquam a bonis amābitur. 7. Discípuli a magistris educabūntur.
8. Malus a malis laudātur, bonus a bonis. 9. Temp̄la pulchris aris ornabāntur; aræ pretiōsis stātuis ornātae sunt. 10. Oppidum nostrum bello vastātum est; nunc aedificia ab incolis aedificāntur.
11. Agri nostri a feris bēstīs semper vastabāntur. 12. Pirātae accusāti et damnāti sunt.
13. Agricola laudātus est a filio suo. 14. A filiis vestris amāti estis. 15. Nunc a multis amīcis laudāmini; antea vituperabāmini.
16. Vitiā vestra a magistris emendabūntur.

將 下 凡 行 說 譯 受 說 (86)

1. 天主喜歡善人^P 2. 民人愛公道皇后
3. 方濟各因着勤勵超過類斯 4. 吾主耶穌那時候被定了死罪倒底世界被吾主救[出來]了.
5. 善人^P受天主[的]賞報. 6. 大尼老沒有告若瑟.
7. 驢駝[着]麥子. 8. 城池及庄子那時候叫敵滅了(方過時).
9. 我們本國的制度要改(受說). 10. 這座堂是聖伯多祿蓋的.

習 問

1. A quo tu amāris? 1	5. A quo amāntur boni? (1)
2. Quis a dōmino judicābitur? 3	6. A quo liberātus est mundus? (4)
3. A quibus discípuli educabūntur? 7	7. Quid portat ásinus? (7)
4. Quis a filio suo laudātus est? 13	8. A quibus vastabāntur oppida? villae? (8)

第二聯法

行說

14.

直態 (90)

1. Flamma terret feras béstias. 2. Agni agricolis praebent lanam. 3. Apóstoli habuérunt bonum magístrum. 4. Nos semper parebámus nostris magístris. 5. Magístri discipulos docébunt. 6. Amícus amícos monet. 7. Rosae in horto nostro floruérunt. 8. Dómini monébant servos; servi parébunt. 9. Boni seminarístae magístris semper parébant. 10. Meruísti pœnam; nam non paruísti dómíno. 11. Pii semper parent Deo et vitam aetérnam habébunt. 12. Mandáta regínae íncolis placent; tyránni mandáta íncolis displicuérunt.

13. Romanórum pœnae non terruérunt sanctos apóstolos. 14. Oppidum vestrum vallum largum habet. 15. Románi multa óppida et multos pagos vastavérunt. 16. Píeri et servi debent timére pœnam. 17. Mala exémpla bonis púeris nocuérunt. 18. Debémus parére Deo; si parémus Deo, habébimus praemium aetérnum. 19. Vir doctus et pius non timet tyránnum. 20. Stanisláus praebébat auxiliium amíco suo. 21. Seminarístae debent studére linguae Latínae.

1. 僕人怕主人。 2. 羅瑪人^P從前有許多神^P。 3. 你若犯罪，[就]不如天主的意。 4. 我們本國的詩人^P該受光榮。 5. 我們園子[裡]的玫瑰花^P沒有開。 6. 虐王嚇唬了教友們，倒底他們沒有害怕。 7. 我們專務學問。 8. 主人嚇唬了懶惰僕人^P。 9. 我們不怕邪神^P，倒底怕真天主。 10. 熱心教友^P獻給瑪利亞禮物^P。 11. 天主把*永遠的喜樂賞給善人^P。 12. 我們常該聽老師的命。

*把字是引人至座的詞。

習 問

1. Quid agni agricolis prae-
bent? 2	8. Cui debemus parere? 18
2. Quibus vos semper parebá-
tis? 4	9. Quis non timet tyrannum? 19
3. Quis monet amicos? 6	10. Quis praebébat auxilium
amico suo? 20
4. Ubi rosae floruerunt? 7	11. Cui Stanisláus praebébat
auxilium? 20
5. Quare (爲何) meruísti poe-
nam? 10	12. Quem timet servus? (1)
6. Cuius mandata incolis pla-
cent? 12	13. Quem timemus? quem non
timemus? (9)
7. Cuius mandata incolis dis-
plicuerunt? 12	14. Quid christiáni Mariáe pra-
bent? (10)
	15. Ubi studétis sciéntiis?

受 說

15.

直 態 (91)

1. Gallinae ab áquila terréntur. 2. Agrícola a lupo terrebátur. 3. Docémur a magistris doctis. 4. Tyránnus sévèrus ab incolis regni sui timétur. 5. Vos ab amicis vestris monebámini. 6. Servi pigri poena dómini terrebúntur. 7. Vos in seminário non armis, sed stúdiis exercémini. 8. Dolus ab inimicis adhibétur. 9. Semper a magistris admonémur. 10. Discípuli a magistris exercéntur. 11. Miseris a sancto Aloísio cibi praebébántur. 12. Pirátae in vínculis tenéntur.

將下凡行說譯受說 (86)

1. 朋友勸朋友。2. 羊被老鷹嚇唬。3. 羅瑪人那時受希臘人的教訓。4. 惡人^P不怕天主。5. 孩童們受了勸，到底沒有躲避犯罪的危險。6. 聖若瑟受了天神的告訴。7. 聖伯多祿被天神救[出來]了。

習 問

1. Quis a lupo terrebátur? 2	4. A quo praebébántur cibi? 11
2. A quibus tyránnus timétur? 4	5. Quibus cibi praebébántur? 11
3. Ubi stúdiis exercémini? 7	6. Quis in vínculis tenétur? 12

16.

(試翻而熟讀之)

De Sina.

Sina est pátria nostra. Agri et flúvii pátriam nostram ornant. Flúvius Flavus et flúvius Caerúleus sunt valde lati et magni. In ripis fluviórum magna cópia oppidórum est. Pópuli Sinae semper indústrii fuérunt. Magna est glória doctrínæ; nam multi docti viri et egrégii poétæ in pátria nostra fuérunt. Sinae pátriam praecláram habent. Púeris bonis et piis pátria cara est.

習 問

1. Quæ est pátria nostra?	fuérunt?
2. Quid pátriam nostram ornat?	6. Quare glória doctrínæ magna est?
3. Qui flúvii sunt valde lati et magni?	7. Ubi fuérunt viri docti?
4. Ubi est magna cópia oppidórum?	8. Quis habet pátriam praecláram?
5. Qui pópuli semper indústrii	9. Quibus pátria cara est?

第三變法

名 詞

陽類陰類名詞

多音名詞

17.

(29—32)

1. Latrónes periculósi sunt agricolis. 2. Multae nátiónes bellum amant. 3. Multae regiónes Itáliae pulchrae sunt. 4. Oratiónes Cicerónis clarae sunt. 5. Invidia saepe pravæ actiúnis causa fuit. 6. Carbo niger est. 7. Discórdia peccatórum occasio est. 8. Non semper vitámus occasiúnem peccáti. 9. Oratiónes Deo gratae sunt. 10. Actiúnem malae vituperántur, bonae laudántur. 11. Rátio donum magnum Dei est. 12. In nostra regiãoe multi pagi sunt. 13. Pópuli religiúnem habére debent. 14. Pravi non servant praecépta religiúnis.

1. 天主喜歡我們(的)熱心的祈求^P 2. 沒有(sine)道德·百姓將不躲避罪^P 3. 在中國有很多的土匪^P 4. 我們讚美聖人^P的好行為^P 5. 孩子們的談論^P屢次糊塗 6. 老鷹從前是羅瑪人(的)旗兵的記號 7. 在斐洲有許多獅子^P 8. 孔雀的翎^P好看 9. 中國是生長的地方。

習 問

1. Cui latrones periculosi sunt? 1	7. Ubi sunt multi latrones? (3)
2. Ubi pulchræ regiones sunt? 3	8. Quid laudamus? (4)
3. Cuius orationes claræ sunt? 4	9. Quod signum habebant Romanani? (6)
4. Quid debemus vitare? 8	10. Ubi sunt multi leones? (7)
5. Quales (怎麼樣的) actiones vituperantur, quales laudantur? 10	11. Quales sunt pavonis pennæ? (8)
6. Quis non servat religionis præcepta? 14	12. Qualis (怎麼樣的) regio est Sina? (9)

18.

復習話規 101—105

1. Magna fuit fortitudo legionum Romanarum. 2. Homo dominus terrae est. 3. Officia hominum varia sunt. 4. Mali homines sunt miseri. 5. Boni homines laeti sunt. 6. Mariae imago a virginibus ornatur. 7. Virgines piae et modestae Mariae virgini carae sunt. 8. Fortitudo martyrum magna fuit. 9. Cibi hominibus necessarii sunt. 10. *Consuetudo est altera natura.*

1. 星辰^P的美麗大 2. 致命的^P以勇敢掙了天堂[上]的光榮 3. 世界的美麗指示天主的美麗 4. 嫉妬爲忿怒的因由 5. 好學生在學校裡有次序 6. 無病是天主的大恩典 7. 我們常慶賀童貞聖[母]瑪利亞 8. 人的靈魂是天主的肖像 9. 民人^P的大罪^P屢次是打仗的因由 10. 農夫不喜歡兒女的惡習。

習 問

1. Quorum fortitúdo magna fuit? 1	7. Quid monstrat pulchritúdo terrae? (3)
2. Quis est dóminus terrae? 2	8. Quis habet bonum órđinem? (5)
3. Quales hómínes míseri sunt? 4	9. Cuius imágo est ánima? (8)
4. Quales hómínes læti sunt? 5	10. Quid saepe est causa belli? (9)
5. Quid a virgínibus ornátur? 6	
6. Quales vírgines Mariæ caræ sunt? 7	

19.

復習話規 106—108

1. Imperátor victórem laudávit. 2. Sanctus Paulus orátor clarus fuit. 3. Divítiae mercatórum magnae fuérunt. 4. Imperátor Augústus amicus poëtárum et oratórum fuit. 5. Méntius scriptor clarus est; laudávit antiquórum Sinárum bonos mores. 6. Várii flores in horto nostro sunt. 7. Flores hortí nostri pulchri sunt. 8. In silva multae et magnae árbores sunt. 9. Colóres oculórum várii sunt. 10. Hómínes pigri labórem non amant. 11. Avus malos mores puerórum vitúperat. 12. Mores hómínium várii sunt. 13. Deus creátor hómínium est. 14. Certus ordo labórum homínibus necesárius est.

15. Lupi in silvis saepe terruérunt viatóres. 16. Pirátae tímebant imperatóris audáciam. 17. Vita agricolárum labórum plena est. 18. Apóstoli populórum pastóres fuérunt. 19. Inítio multí principes Sinis imperábant. 20. Boni discí-puli præceptóribus cari sunt. 21. Odóres florum viatóribus grati sunt. 22. Color flavus Paulo valde placet. 23. Calor mercatóribus moléstus est. 24. Dolor éxcitat lácrimas. 25. Árbores hortí nostri altae et pulchrae sunt. 26. Leo bestiárum princeps est. 27. Pavo valde pulcher est; sed pavónum clamóres homínibus non placent. 28. Coniurátio contra imperatórem mala est.

1. 許多花^P有好看的顏色。 2. 懶惰孩子怕勞苦。 3. 我們在世上如走路的^P [一樣]。 4. 寫書的^P讚美中國人的風俗^P。 5. 牧童教了走

路的人^P 6. 耶穌是我們靈魂的善牧童 7. 博學師傅有許多徒弟^P 8. 玫瑰花的味是中意的 9. 百姓慶賀自己的王子 10. 懼情嚇唬許多惡人^P 11. 詩人^P喜歡花^P 12. 良民順從皇帝 13. 炭的顏色黑

習 問

1. Quem laudávit imperátor? 1	10. Qualis est color rosae? carbónis? lílivi? pílei tui? 等
2. Quis orátor clarus fuit? 2	11. Quis timet labórem? (2) quis amat labórem?
3. Quorum amícus fuit Augústus? 4	12. Quid laudant scriptóres? (4)
4. Quid Méntius laudávit? 5	13. Quos liberávit pastor? (5)
5. Ubi sunt flores? 6 árbores? 8	14. Cuius floris odor est gratus?
6. Quis non amat labórem? 10	15. A quo celebrátur princeps? (9)
7. Quis est creátor hómínium? 13	16. Quis amat flores? (11)
8. Qui præceptóribus cari sunt? 20	17. Quis paret imperatóri? (12)
9. Quibus calor moléstus est? 23	

20.

復習話規 109

1. Dona hóspitis púeris jucúnda erant. 2. Bonae ségetes agrícolas deléctant. 3. Sacerdótes sunt religiónis custódes. 4. Improbus homo repúdiat hóspites. 5. Oppidórum custódes in portis vígilant. 6. Mílites scuta portábant; nunc non habent. 7. Post labórem faber justam mercédem habébit. 8. Hómínes pigri quiétem longam amant. 9. Pedes elephantórum lati sunt, óculi parvi. 10. Venti segétibus nóxii sunt.

1. 馬兵有馬 2. 馬兵^P在陣上打敗了步兵^P 3. 元帥誇獎了兵們的勇敢 4. 鹿的蹄子^P長 5. 天主賞給善人們心[裡]的平安 6. 我們在世上(是)如客^P[一樣] 7. 鐸德祭祠天主 8. 天神^P是人^P的看守者^P

習 問

1. Quid púeris jucúndum est? 1	3. Qui sunt religiónis custódes? 3
2. Quid agrícolas deléctat? 2	

4. Quae arma milites habebant? 6	8. Quis habet equos? (1)
5. Quid faber post laborem habebit? 7	9. Quales sunt pedes cervorum? (4)
6. Quid homines pigri amant? 8	10. Cui sacrificat sacerdos? (7)
7. Quales sunt elephantorum pedes? oculi? 9	11. Quorum custodes sunt angeli? (8)
	12. Quis celebrat missam?

21.

(試翻而熟讀之)

De equo.

Equus bestia pulchra est. Juba equi multos pilos habet. Cauda equi longa est. Equi feri sunt in Asia et America. Asia est patria equorum. Cibus equi est palea et frumentum. Equi robusti sunt. Equis feris lupi periculosi sunt. In pugna equorum et luporum victoria non raro equis est.

習問

1. Quae bestia pulchra est?	5. Quae bestia equis periculosa est?
2. Quid habet juba equi?	6. Quales sunt equi Sinae?
3. Ubi sunt equi feri?	7. Ubi sunt equi magui?
4. Ubi est patria equorum?	

22.

復習話規 110

1. Homines libertatem amant. 2. Aestate labor hominibus molestus est. 3. Boni veritatem amant. 4. Celertas equorum magna est. 5. Tempestas magna nautis nocuit. 6. Imperatoris Augusti aetate Romani multorum populorum domini erant. 7. Improborum hominum societas civitati periculosa est. 8. Aestate calor magnus est. 9. Superbia multis civitatibus calamitatem paravit. 10. Malorum societas bonis periculosa est. 11. Casa tuta nautis post tempestatem grata est. 12. Avorum auctoritas apud Sinas magna est. 13. Parva voluptas saepe est causa magnae calamitatis. 14. Magna utilitas est in certo ordine. 15. Paupertas multis agricolis valde dura est.

1. 天主是真理之原. 2. 惡人^P的來往害你的好品行^P. 3. 很多人順從糊塗的快樂^P. 4. 無人喜歡災難, 到底許多人^P喜歡福樂. 5. 貧苦爲病人^P囉唆. 6. 在斐洲不大離常是夏天. 7. 馬的飛快在陣上有大益處. 8. 水手怕大風雨. 9. 元帥的權柄很大. 10. 飛快爲老鷹有大益處.

習 問

1. Quid hómines amant? 1	8. Cui societas malórum periculósa est? 7
2. Quando labor moléstus est? 2	9. Quid agris moléstum est? (5)
3. Cui labor moléstus est? 2	10. Quid timet nauta? (8)
4. Quid boni amant? 3	11. Cuius auctóritas magna est? (9)
5. Quorum céleritas magna est? 4	
6. Quid nautis nócuít? 5	
7. Quando (多管) Románi, erant populórum dómini? 6	

23.

復習話規 111—116

1. Splendor solis óculis nóxius est. 2. Deus est salútis nostræ auctor. 3. Germániæ palúdes Románis legiónibus valde nocuerunt. 4. Calamitátes virtútis occasio sunt. 5. Avi in senectúte morósi sunt. 6. Virtus est vínculum societátis humanæ. 7. Juvéntus est læta, senéctus est sevéra. 8. Sol est spléndidus et cálidus; ægrótis jucúndus est. 9. Amor pátriæ virtus est. 10. In Sina sunt palúdes magnæ.

1. 歷史說明人們的德行^P及毛病^P. 2. 孝敬是大德行. 3. 無人喜歡爲奴. 4. 夏天的時候太陽爲走路的人囉唆. 5. 鹽有白色. 6. 熱心是德行的因由. 7. 在蒙古有許多湖地^P. 8. 太陽爲人^P要緊. 9. 德行也悅樂天主也[悅樂]人^P.

習 問

1. Quid oculis noxium est? 1	6. Ubi sunt paludes? 10
2. Quis est auctor salutis nostrae? 2	7. Quid narrat historia? (1)
3. Quibus Germaniae paludes nocuerunt? 3	8. Quando sol est molestus? (4)
4. Qualis est sol? 8	9. Quibus sol est necessarius? (8)
5. Quibus sol iucundus est? 8	10. Quid placet Deo? (9)
	11. Cui placet virtus? (9)

24.

復習話規 117

1. Et homines et bestiae lucem amant. 2. Multae arbores radices longas non habent. 3. Rex et regina concordiam militum laudant. 4. Dux a militibus suis amatur. 5. Iudex justus hominibus carus est. 6. Homines sapientiam iudicis laudant. 7. Rex justus a populo suo amatur. 8. Boni mores militum regi placuerunt. 9. Leges civitati necessariae sunt. 10. Milites amant bellum, agricolae amant pacem.

11. Rex audaciam equitum laudavit. 12. Amor populi est firmum praesidium regis. 13. Voluntas regum civitatibus lex est. 14. Homines saepe sunt iudices iniusti. 15. Deus est iudex justus. 16. Pax est donum Dei. 17. Sine amant pacem et quietem, non vero bellum. 18. Statuae artificum saepe vituperantur. 19. Crux sancta christianis cara est. 20. Lux solis illustrat terram. 21. Vox populi vox Dei.*

1. 好法律爲民人有大益處. 2. 民人喜歡公道判官. 3. 天主的保護爲皇上們要緊. 4. 良心的聲音是天主的聲音. 5. 長久的平安爲百姓屢次有害. 6. 惡人^P沒有真平安. 7. 牧童有大羊群. 8. 天主是你德行的判官. 9. 星辰^P的光照走路人之道. 10. 在皇上花冠裡頭有寶石^P. 11. 十字是教友們的記號.

* 見話規助動詞 *Esse* 之用法 (87. 2).

習 問

1. Qui lucem amant? 1	8. Quid Sinæ amant? 17
2. Qui concórdiam militum laudant? 3	9. Quid christiánis carum est? 19
3. A quibus dux amátur? 4	10. Quid illústrat terram? 20
4. Quis homínibus carus est? 5	11. Quid pópulis sæpe nóxium est? (5)
5. Cuius sapiéntiam hómínes laudant? 6	12. Ubi sunt lápides pretiósí? (10)
6. Quid milites amant? quid agricolæ amant? 10	13. Quod est signum christiánórum? (11)
7. Quid est firmum præsidium regis? 12	14. Quid est crux? (11)

齊 音 名 詞

25.

(33—34)

1. Vúlpium caudæ longæ sunt. 2. Multæ aves in silvis sunt. 3. Pisces natant in aqua. 4. Vermes sunt in agris. 5. Vox multárum ávium aures hómínium deléctat. 6. Multæ aves colóres pulchros habent. 7. Aves valde tímidae sunt. 8. Hostes vastavérunt pátriam nostram; clades militum nostrórum erat magna. 9. Vulpes et feles habent ungues; feles únguibus lácerant pellem ávium. 10. Pópuli orbis terrárum diversos habent crines; Sinæ habent nigros crines; Európæ pópuli habent crines nigros vel flavos. 11. Félium aures sunt longæ. 12. Classis Græcórum superávit classem Persárum.

13. Cives fortitúdine sua libertátem servavérunt. 14. Boni cives pátriam suam amant. 15. Milites nostri fugavérunt équites et pédites hóstium. 16. Discórdia ducum fuit causa cládium. 17. In campis sunt magni greges albárum óvium. 18. Ignes sæpe vastavérunt cívium óppida. 19. Quis superávit orbem terrárum? Pópulus Románus. 20. Feræ béstiae fiment ignem. 21. Ex péllibus vúlpium et óvium incolae parant vestes pretiósas. 22. Indústria discípuuli classis nostrae linguam Latínam amant. 23. Nubes nigrae obscúrant cælum. 24. Cópia návium nominátur classis. 25. Victórum státuæ a cívibus ornabántur. 26. Naves nautis necessáriæ sunt.

1. 鳥吃虫子^P 2. 猫害鳥^P 3. 敵人^P的災難大. 4. 餓爲農人囉唆. 5. 在河裡也有大魚也[有]小魚. 6. 羅瑪人從前是地球[上]的主子^P. 7. 惡人的結局是可憐的. 8. 綿羊貴重. 9. 狐狸看望了病獅子. 10. 要飯的沒有好看的衣裳^P. 11. 敵人^P的田地^P被火燒壞了. 12. 波斯人的船隊沒有嚇唬了希臘人. 13. 狐狸有黃皮. 猫的皮或白或黑或黃.

習 問

1. Quorum bestiárum caudæ longæ sunt? 1	10. Quos nostri mīlites fugáverunt? 15
2. Ubi sunt aves multæ? 2	11. Ubi sunt greges óvium? 17
3. Ubi natant pisces? 3	12. Quid feræ bestíæ timent? 20
4. Ubi sunt vermes? 4	13. Quid incolæ ex péllibus parant? 21
5. Quid aures hóminum delectat? 5	14. Qui amant linguam Latínam? 22
6. Qui vastáverunt pátriam? 8	15. Quid cælum obscurat? 23
7. Quæ bestíæ habent ungues? 9	16. Quid nominátur classis? 24
8. Quales crines habent pópuli Asiæ? Euró�æ? 10	17. Quid mandúcat avis? (1)
9. A quibus amátur pátria? 14	18. Cuius finis est miser? (7)

26.

(試翻而熟讀之)

De vita agricolárum.

Agricolæ non in óppidis hábitant, sed in pagis et vicis. Horti et silvæ, rivi et flúvii ornant agros et campos. Aedificiá agricolárum parva sunt. Agricola equum et taurum robústum amat; sunt enim auxiliium labórum suórum. Agricola etiam magnam cópiam gallórum, gallinárum, columbárum, ánserum habet. Agri et hortí frugíferi cibum bonum præbent, oves et boves magnam utilitátem habent. Multí poëtæ agricolárum mores, indústriam, patientiam, probitátem, pietátem valdè laudant. Sed vita in agris non semper hómines laboriósos delectat. Nam æstáte et hieme laboráre moléstum est valde; imbres et tempestátes fruménto nocent

et causa sunt calamitatis et inopiae. Labor agricolarum necessarius et gloriosus est; itaque Sinensibus hoc est in proverbio: „*Agricultura est fundamentum negotiorum.*“

習 問

1. Ubi habitant agricolae?	7. Quid praebent agri frugiferi?
2. Quid ornat agros et campos?	8. Quid valde laudant poetae?
3. Quae aedificia habent agricolae?	9. Quas virtutes habet agricola?
4. Quid amat agricola?	10. Quid non semper delectat agricolas?
5. Quare amat agricola equum et taurum?	11. Quid nocet frumento?
6. Quae animalia habet agricola?	12. Quid Sinensibus in proverbio est?

陽類陰類出規名詞

27.

多音名出規者 (35)

1. Nemo ante mortem beatus est. 2. Origo fontium et fluviorum saepe in montium silvis est. 3. Sinae imperatores fugaverunt gentes Mongoliae. 4. Servitus populis non placet. 5. Dentes elephantorum sunt pauci, sed magni. 6. Adolescentium dentes albi sunt. 7. Montium saxa et cavernae non terrent venatores.

8. In cavernis montium habitant lupi. 9. Vallium praeta et collium silvae patriam nostram ornant. 10. In montibus aquam puram fontium potavimus. 11. Torrentes sunt parvi, sed rapidi. 12. In patria nostra sunt pontes ferrei. 13. Serpentium veneno multi homines necati sunt. 14. *Hominum sors et mors.* 15. Mors vitae finis est. 16. Multae gentes non adorant Deum.

17. Homini aegroto noctes longae sunt. 18. Piratae necaverunt pretiosarum mercium custodes. 19. Deus adolescentium virtutibus honoratur. 20. Arcium milites ab hostibus necati sunt. 21. Babylon urbs Asiae est. 22. Muri Babylonis alti et lati fuerunt. 23. Muri urbium sunt praesidium incolarum. 24. Etiam infantium lingua laudat Deum.

1. 我們(的)本國的山^P多. 2. 黃河的泉源從高山流出來. 3. 羅瑪人^P修蓋了許多石橋^P. 4. 地球的一大分子從前是(了)羅瑪人^P的. 5. 長虫的牙^P(是)有危險(的). 6. 在溫和的園子裡屢次有長虫^P. 7. 手藝常有益處. 8. 古羅瑪人^P用樹葉子^P裝飾(了)詩人們的額. 9. 希臘人那時專務學問^P及技術^P. 10. 吾主耶穌喜歡(了)孩子們.

習 問

1. Ubi est origo fluviorum? 2	7. Quales sunt pontes patriae nostrae? 12
2. Num (難道) servitus populis placet? Nequaquam. (一點不)	8. Quid est hominum sors? 14
3. Quales sunt dentes elephantorum? 5	9. Cui noctes longae sunt? 17
4. Ubi habitant lupi? 8	10. Quos piratae necaverunt? 18
5. Quid patriam nostram ornat? 9	11. Qui ab hostibus necati sunt? 20
6. Quid potavimus in montibus? 10	12. Ubi sunt serpentes? (6)
	13. Quomodo (怎麼樣) ornabatur poetae Romanorum? (8)

28.

齊音名出規者 (36)

1. Epistola tua fratri meo grata est. 2. Frater fratri carus, soror sorori cara est. 3. Fratrum discordia Deo non placet. 4. Cain fratrem suum necavit. 5. Virtutes filiorum patri et matri valde gratae sunt. 6. Matrum amor erga filios magnus est.

7. Senum consilia juvenibus necessaria sunt. 8. Senum auctoritas in Sina magna est. 9. Canes latrant et terrent mendicos. 10. Deum patrem nostrum amamus. 11. Juvenum diligentia delictat magistros. 12. *Repetitio est mater studiorum.*

1. 天主是人^P的[大]父. 2. 瑪利亞是我們
的母親. 3. 父母的表樣教訓兒子們. 4. 幼

年人^p該保守潔德. 5. 狗嚇唬兔子. 6. 老年人有明智, 幼年人有勇敢. 7. 父親喜歡弟兄們(的)和睦.

習 問

1. Cui epístola tua grata est? 1	7. Quid magístrós deléctat? 11
2. Cui frater carus est? 2	8. An (莫非) repetitio neces-
sária est? 12 quare est ne-
cessária?
3. Cui soror cara est? 2	9. Quis est pater noster? (1)
4. Num discórdia fratrum Deo
placet? 3	10. Quam virtútem júvenes ser-
váre debent? (4)
5. Quem Cain necávit? 4	
6. Quem amámus? 10	

無 類 名 詞

29.

(37—38)

1. Anímus est córporis dóminus. 2. Senes laudant tēpora præterita. 3. Verbórum génera sunt díversa. 4. Ver homínibus jucúndum est. 5. Post iter moléstum quies grata est. 6. *Quot cápita, tot senténtiae.* 7. Sídéra sunt límina noctis. 8. Júdíces custódes jurís sunt. 9. Oculi et aures sunt partes cápítis. 10. Flores pulchri sunt decus hortórum.

11. Vúlnera militum a médicis sanántur. 12. Rex in cápíte corónam áuream portat. 13. In ore lingua et dentes sunt. 14. Paupértas homínibus magnum onus est. 15. Indústria discíplis magnum decus, pigritia magnum dédecus est. 16. Corpus humánúm multa firma ossa habet. 17. Mens sana in córpore sano magnum donum Dei est. 18. Multa cármina nomen Salvatóris célebrant.

19. Fulgur hómínes terret. 20. Fúlmine hómínes sæpe necántur. 21. Sídéra spléndida pulchrum decus noctis sunt. 22. Frigus noctis flóribus nocet. 23. Romæ arx nominábitur Capitólium. 24. In Asia et América multa et magna flúmina sunt. 25. Elephánti magna cápita, parvos óculos, longas aures, latos pedes habent. 26. Liber cárminum præceptóribus et discíplis placet.

1. 快樂爲身子(是)有害(的). 2. 國王該是看守義理的. 3. 春天是便易的時候. 4. 希臘人們的詩^P有名. 5. 人們喜歡大名字的光榮. 6. 在工課以後睡覺與身子是中意[的]. 7. 我們有理慶賀羅瑪人們的大詩人^P. 8. 在我們嘴裡有許多牙^P. 9. 天主的名字該與世人們是祝聖[的]. 10. 連小載[也]囉唆. 11. 聖母的名字與教友們是知道的. 12. 在冬天鳥^P怕冷. 13. 黑夜間閃電嚇唬小胆的孩子^P. 14. 人有頭及腳,^P在頭上有眼.^P

習 問

1. Quid senes laudant? 2	10. Ubi sunt magna flúmina? 24
2. Quando quies grata est? 5	11. Quid præceptóribus et discipulis placet? 26
3. Quid rex portat? 12	12. Quod est nomen tuum?
4. Ubi sunt lingua et dentes? 13	13. Quid nocet córpori? (1)
5. Quid discipulis decus est? quid dédecus? 15	14. Quod tempus est jucúndum? (3)
6. Cuius nomen cármina célebrant? 18	15. Quando somnus est gratus? (6)
7. Quid hómines terret? 19	16. Quorum cármina celebrámus? (7)
8. Quid flóribus nocet? 22	17. Quid homo habet? (14)
9. Quómodo nominabátur Romæ arx? 23	

30.

e, al, ar 無類出規名詞 (39—40^b)

1. Flúmina plena animálium sunt. 2. Magna vectigália civibus molésta sunt. 3. Génera animálium vária sunt. 4. Mária habent lítora, flúmina habent ripas. 5. Animália multa mandúcant cibos ex præsépi. 6. Pátriæ nostræ história plena est exemplárium virtútis. 7. Nocte stellæ nantis indicant vias maris. 8. In máribus et flúviis sunt multí pisces. 9. Mare Sínicum étiam mare Flavum nominátur. 10. Rétia venatórum ávibus periculósa sunt. 11. Pópulus Románuş terrá maríque victor erat.

1. 要飯的不納糧。2. 在海裡有大島^P也
[有]小島^P。3. 聖人^P當我們的表樣。4. 吾主耶
穌在祭台上住[着]。5. 馬槽是(了)吾主的床。6.
我們用玉藪花^P修飾堂[裡]的祭台。7. 僕人^P在
衙們裡給判官預備坐位。8. 老師喜歡高興學
生們的玩耍。9. 天主造了天地,人^P,禽^P,獸^P。

習 問

1. Quid stellæ indicant nautis?
quando? quibus? 7	5. Ubi pópulus Románus erat
victor? 11
2. Ubi sunt multi pisces? 8	6. Num mendicæ dat vectigália?
(1)
3. Quómodo mare Sínicum no-
minátur? 9 cur (爲什麼)
mare Flavum nominátur?	7. Quis hábitat in altári? (4)
4. Quibus animalibus rétia peri-
culósa sunt? 10	8. Quibus flóribus ornámus al-
tária? (6)
	9. Quid creávit Deus? (9)

31.

(試翻而熟讀之)

De urbe Roma.

Urbs Roma sine dúbio inter urbes antiquitátis præclára est. Rómulus urbem in monte Palatíno ædificávit et ex nómine suo Romam nominávit. Urbs initio unum tantum collem habébat, póstea septem. Nunc vero valde magna est; multa pretiósa templa et pulchra ædificia habet. In urbe Roma Summus Póntifex hábitat. Palátium Summi Pontificis Vaticá-nus nominátur.

習 問

1. Quæ urbs præclára est?	5. Quot (幾個) colles urbs ha-
bébat?
2. Quis urbem Romam ædifi-
cávit?	6. Quid Roma nunc habet?
3. Ubi Rómulus urbem ædifi-
cávit?	7. Quis hábitat in urbe Roma?
4. Quod est nomen urbis?	8. Ubi hábitat Summus Pónti-
fex?

形 容 詞

32.

有 er, is, e 末音之形容詞 (41—43)

1. Japónia non est magna, sed célebris. 2. Nuntii céleres victóriam nuntiavérunt. 3. Milites álacri ánimo pro libertáte pátriæ pugnavérunt. 4. Roma est célebris urbs Itáliæ. 5. Dentes canum acres sunt. 6. Vere itinera grata et salúbria sunt. 7. Inter Sinas et Japonénses certámen acre fuit. 8. Magister discipulis narrat úrbium célebríum históriam. 9. Oculi félium acres sunt. 10. Eques equum célerem optat, agrícola robústum. 11. Nautæ naves firmas et céleres amant. 12. Labor corpore et ánimæ salúber est. 13. Multæ regi-ónes terræ non sunt salúbres. 14. Equi céleres vitam équitum servavérunt.

1. 兵們的劍^P快。 2. 母親與兒子^P預備着人的食物。 3. 學生喜歡出名詩人^P的詩^P。 4. 許多食物^P爲孩子們不(是)營養(的)。 5. 蒙古的馬^P快。 6. 山^P[上]的清氣(是)養人(的)。 7. 奧古士都皇上是出名的。

習 問

1. Qui nuntiavérunt victóriam? 2	7. Qualem equum optat eques? qualem agrícola? 10
2. Quómodo milites pugnáverunt? 3	8. Cui labor salúber est? 12
3. Quales sunt canum dentes? 5	9. Quis habet acrem gládium? (1)
4. Quando itinera grata sunt? 6	10. Quis parat salúbrem cibum? quibus? (2)
5. Inter quos (在誰, 什麼當中) pópulos certámen acre fuit? 7	11. Ubi est aër salúber? (6)
6. Quid magister discipulis narrat? 8	12. Quis est imperátor clarus? (7)

33.

有 is, e 末音之形容詞 (44—45)

1. Deus pater ómnium hóminum est. 2. Illústres duces in Sina fuérunt. 3. Imperátor milites fortes laudávit.

4. Nautae forti ánimo cum tempestátibus pugnavérunt. 5. Pietas erga paréntes est Sinárum virtus principális. 6. Adoléscentes sunt hílares. 7. Mendácium turpe peccátum est. 8. Via virtútis non est fácilis. 9. Vita brevis est. 10. Vituperámus scélera túrpia.

11. Multa bella iniústa et inútilia sunt. 12. Nómína virórum clarórum semper erunt illústria. 13. Post magnum labórem multí hómínes brevem quiétem habent. 14. Sancti apóstoli et sapiéntiá et virtúte omnes hómínes superavérunt. 15. Púeri hílares ab ómnibus amáuntur. 16. Púeri tristes non sunt sócii grati. 17. Admirábilis hic mundus a Deo créatus est. 18. Jesus Christus laudávit mites et húmiles. 19. Regnum celórum est mítium humilíumque práemium. 20. Legiões Románae fortes fuérunt.

21. Omnes hómínes sunt mortáles. 22. Gládii Románorum erant breves. 23. Sinae agri fértiles sunt. 24. Veris amícis dolóres et gáudia sunt commúnia. 25. Hómínes crudéles non habent amícos. 26. *Ars longa, víta brevis est.* 27. Non omnes filii pátribus símiles sunt. 28. Comes hílaris viatóri gratus est. 29. Bonus rex bono pastóri símilis est. 30. Ignis útilis est, sed valde periculósus. 31. Senex dissímilis est júveni. 32. Bella civilia pátriæ nocuérun. 33. Deus humilíbus adolescéntibus dat grátiam. 34. Solátium tristibus gratum est. 35. Civis probus regi suo fidélis est; servi dóminis non semper fidéles sunt.

1. 萬事起頭難. 2. 中國人^P的住處^P很小. 3. 大尼老也和悅也謙遜. 4. 牲中^P與農夫(是)有益(的). 5. 冬天夜^P長, 夏天夜^P短. 6. 天主的光榮超過地上(的)主子^P的光榮. 7. 肉身(是)有死(的), 靈魂不死不滅. 8. 天[上]的星辰^P指給水手們道路. 9. 勤謹孩子喜歡有益的書^P. 10. 勞苦爲孩子們不容易. 11. 鐵的分量重. 12. 老師的規矩爲學生^P(是)有益(的).

習 問

1. Quos laudávit imperátor? 3	9. Quod est præmium mítium hóminum? 19
2. Quae est Sinárum virtus principális? 5	10. Num omnes filii pátribus símiles sunt? 27
3. Quod peccátum est turpe? 7	11. Cui símilis est bonus rex? 29
4. Num via virtútis fácilis est? 8	12. Num senex et júvenis símiles sunt? 31
5. Quid vituperámus? 10	13. Quid trístibus gratum est? 34
6. Quando hómines quiétem habent? 13	14. Suntne servi semper fidéles? 35
7. Quá re (因爲什麼事情) apóstoli superavérunt hómines? 14	15. Num ánima mortális est? (7)
8. Suntne (ne 難道.麼) púeri trístes sócii grati? 16	16. A quo libri útiles amántur? (9)

34.

三類末音皆同之形容詞 (46—47)

1. Patres amant diligétes púeros. 2. Amor potens est. 3. Cives saepe discórdes sunt. 4. Viri diligétes non recusant labórem. 5. Imperátor audax hóstem superábit. 6. Probi viri felices erunt, improbi infelices. 7. Militibus audácibus moléstiae belli non sunt graves. 8. Consília sapiéntia praeceptórum púeris utilia sunt. 9. Laudámus Mariam, cleméntem atque poténtem regínam. 10. Sina est pátria sapiéntium virórum, illústrium poétárum, fórtium imperatórum. 11. Léo est bestiárum princeps, fortis et audax est, in silvis hábitat et terríbili clamóre terret animália.

12. Orátor sermóne suo virum innocéntem liberávit. 13. Non omnes pari ánimo sunt. 14. Exémpia virórum sapiéntium ómnibus utilia sunt. 15. Véteres imperatóres prudéntes fuérunt. 16. Viri sapiéntes multos amícos habent. 17. Hómines imprudéntes saepe in periculis sunt. 18. Cives misericórdes mendícis pecúniám dant. 19. Vir bonus et sápiens ab ómnibus amátur. 20. Tempestátes veheméntes nautis et návibus periculósae sunt. 21. Hómines innocéntes a Deo amántur. 22. Nómína audácium ducum militibus cara sunt. 23. Córpora antiquórum hóminum erant ingéntia.

1. 工課與用心學生是中意的。 2. 我們的先祖^P很明智。 3. 中國是許多有能元帥^P的本國。 4. 民人愛明智皇上, 不喜歡利害虐王。 5. 皇上修蓋了一座大堂。 6. 元帥用明智的計策打敗了有能力的敵人^P。 7. 天主給善人天上的賞報。 8. 利害打仗爲買賣人^P(是)有害的。 9. 善人將有善終, 惡人的終將是無福的。 10. 聖類斯(從前)是無罪的幼年人。 11. 我們的船隊(是)在大危險中。 12. 星辰^P的數目大。

習 問

讀此課本後之附錄 2—4

1. Quales púeros patres a-	5. Quod ánimál est bestiárum
mant? 1	princeps? qualis est leo?
2. Suntne cives semper concór-	ubi hábitat? quómo terret
des? 3	animália? 11
3. Num moléstiaē belli militi-	6. Cui léctio est grata? (1)
bus graves sunt? 7	7. Qualem regem amat pópu-
4. Quæ consília púeris utilia	lus? (4)
sunt? quorum consília? 8	8. Cuius finis est felix? cuius
	est infélix? (9)

第四變法

35.

陽類, 陰類名詞 (48—49; 52)

1. Senátuum auctóritas apud omnes pópulos magna est. 2. In senátu multi viri sapiéntes sunt. 3. Consília regis senátui nota sunt. 4. Magistrátus custódes legum sunt. 5. Sídéra habent ortum et occásum. 6. Ímpetus flúctuum návibus periculósus est. 7. Tempéstat véhemens in lacu návibus nostris nócuít. 8. In portu magna cópia longárum návium est. 9. Hieme naves in portu tuto sunt; æstáte in alto mari návigant. 10. Cantus suavis ávium hómínes æstáte deléctat. 11. Autúmno fructus dulces deléctant púeros.

1. 太陽有出及沒.
2. 臉面是靈魂的鏡子.
3. 許多鳥^P用叫喚悅樂人心.
4. 兵旅^P該是本國的保護.
5. 孩子們吃樹[上]的菓子^P.
6. 在碼頭上有船^P.
7. 兵頭打敗了敵人^P的兵旅.
8. 狗傷了賊的手.
9. 湖[裡]的浪頭^P不大,到底海[裡]的浪頭^P很高.
10. 城人^P該順從議事會.
11. 我們的馬隊用犬攻擊打敗了敵人^P的馬隊.
12. 皇上的御車^P多,農夫的車子^P少.

習 問

1. Ubi est cōpia nāvium? 8	4. Quid mandūcant pūeri? (5)
2. Ubi naves sunt hieme? aestate? 9	5. Maris an (或...或...) palūdis fluctus magni sunt? (9)
3. Quid hōmīnes aestate delēctat? 10 quid autūmno? 11	6. Regis an agricolae currus multi sunt? (12)

36.

無類名詞 (50-52)

1. Omne animal habet quinque sensus. 2. Caput est sedes omnium sensuum. 3. Animalis sensus sunt visus, auditus, gustus, odoratus, tactus. 4. Voluptates sensibus jucundae, sed animae periculosae sunt. 5. Cervus cornua alta habet. 6. Pater meus cervi cornibus domicilii parietem ornat. 7. Vir sapiens parvo victu contentus est. 8. Vultus sapientium virorum non sunt tristes. 9. Parentes mei seni pauperi victum necessarium dant. 10. Homines divites equos celeres et currus pulchros habent. 11. Exercituum nostrorum equitatus fortis est. 12. Motus celer corpori tuo est salutaris. 13. Pedes et genua sunt partes corporis. 14. Exitus vitae humanae incertus est. 15. *Eventus stultorum magister.*

1. 星辰^P的運動爲許多人是不知道的.
2. 兒子們慶賀自己父親的回來.
3. 瞎子沒有視覺,聾子沒有聽覺.
4. 鹿的角^P高.
5. 聖人們的生命有善終.
6. 窮人沒有吃的.
7. 善人

喜歡唱歌。8. 石頭^P沒有知覺；牲和^P有知覺，
到底沒有明悟。

習 問

1. Quot sensus animal habet? 1
ubi est sedes sensuum? 2 qui
sunt? 3	8. Num certus est exitus vitae
nostrae? 14
2. Quomodo pater ornat domi-
cillii parietes? 6	9. Quorum magister est even-
tus? 15
3. Quorum vultus non sunt tri-
stes? 8	10. Num omnibus notus est si-
derum cursus? (1)
4. Cui parentes victum prae-
bent? 9	11. Quis non habet visum? (3)
5. Quid habent homines divites?
10	12. Quis non habet auditum?
(3)
6. Quid corpori tuo salutare
est? 12	13. Cuius vita habet exitum
felicem? (5)
7. Quae sunt partes corporis? 13	14. Qualis homo amat cantum?
(7)
	15. Num lapis habet sensus? (8)

37.

(試翻而熟讀之)

De lingua Latina.

Lingua Latina omnibus seminaristis utilis, industriis ju-
cunda, pigris molesta est. In seminario linguae Latinae semper
studere debemus; nam necessaria erit in studiis, Missa, Bre-
viario et etiam saepe in colloquiis. Lingua Latina valde
difficilis est; habet enim declinationes, conjugationes multasque
alias regulas Sinensibus ignotas. Sed lingua Latina etiam
praecleara est; nam antea fuit lingua omnium fere doctorum,
et adhuc nunc permulti linguae Latinae student. Seminaristae
et sacerdotes omnes linguam Latinam valde amare debent;
est enim lingua ecclesiae catholicae.

習 問

1. Quibus lingua Latina uti-
lis est?	4. Cur linguae Latinae studere
debemus?
2. Quibus jucunda, quibus mo-
lesta est?	5. Cur lingua Latina difficilis
est?
3. Ubi linguae Latinae studere
debemus?	6. Quis debet valde amare lin-
guam Latinam?

第五變法

38.

(53—55)

1. Fides, spes, caritas sunt virtutes principales. 2. Amamus exempla magnae fidei. 3. In animis nostris est spes vitae aeternae. 4. In rebus secundis homines multos amicos habent, paucos in rebus adversis. 5. Administratio rei publicae res difficilis est. 6. Salus rerum publicarum est in bonis legibus et in probis civibus. 7. Dies diei similis est. 8. Exercitus noster aciem hostium in planitie magna superavit. 9. Aestas dies longas, noctes breves habet. 10. Hieme dies breves, noctes longae sunt. 11. Hora est parva pars diei. 12. Hebdomas septem dies habet. 13. Hieme glacies pueris jucunda est. 14. Pulchra facies non semper effigies boni animi est.

1. 小事多次是大事的因由。2. 幼年時的日子^P相似春天的日子^P。3. 信德是[個]貴重德行。4. 在不適當的事情^P上朋友的安慰是如意的。5. 國家的法律^P該(是)公道(的)。6. 惡人在一總的事情上順從自己的便易。7. 在冰凌上玩耍(是)有危險(的)。8. 湖[裡]的冰凌不堅固。9. 希罕事(是)貴重。10. 天主按着自己的肖像造了人。11. 無(sine)信德無人悅樂天主。12. 瑪利亞是善望之母。

習 問

1. Quae virtutes sunt principales? 1	blicae? 6
2. Quando homines multos amicos habent? quando paucos amicos habent? 4	4. Quis superavit aciem hostium? ubi superavit? 8
3. In qua re est salus rei pu-	5. Quot (幾個) dies habet hebdomas? 12.
	6. Qualis mater est Maria? (12)

比級形容詞

39.

差比級 (57—61; 68)

1. Senes sapientiōres sunt quam iuvenes. 2. Aurum pretiōsius est quam ferrum. 3. Ferrum utiliū est quam aurum. 4. Lénia verba saepe utiliōra sunt quam áspera. 5. Flúmina profundiōra sunt quam rivi. 6. Aestas hominibus iucúndior est quam hiems. 7. Montes Asiæ altiōres sunt quam Európaē. 8. Confútiū sapientiōr quam Méntiū fuit. 9. Páuperes saepe feliciōres sunt quam divites. 10. Nihil admirabiliū est quam ópera Dei.

11. Duces debent fortiōres esse quam milites. 12. Nihil rei públicæ periculōsius est quam bellum civile. 13. Bonis civibus pátria carior quam vita est. 14. Petrus erat fórtior quam reliqui apóstoli. 15. Nemo miserior est quam peccátor. 16. Nihil túrpius est quam peccátum. 17. Ferrum dúrius est quam lapis. 18. Nihil pópulis grátius quam libértas est. 19. In horto vestro flores pulchriōres sunt quam in nostro. 20. Sensus multárum bestiárum acriōres sunt quam hominum.

1. 好名譽比金子更貴重. 2. 假朋友比仇人更有危險. 3. 馬比驢快. 4. 我們的園子比你們的園子生長. 5. 好表樣比好規矩更有益處. 6. 亞洲的河^P比歐洲的河^P長. 7. 我們的花^P比你們的[花]好看. 8. 無人比伯多祿明白. 9. 什麼也不(是)比德行寶貝.

習問

1. Quid est pretiōsius quam ferrum? 2
2. Lénia an áspera verba utiliōra sunt? 4
3. Aestas an hiems est iucúndior? 6
4. Quis fuit sapientiōr quam Méntiū? 8
5. Quis est sapientiōr quam Deus? 8
6. Quid est dúrius quam lapis? 17

7. Quid est pretiōsius quam virtus? (9)
8. Quod animal velocius est quam ásinus?
9. Petrus an Paulus fórtior est?
10. Quando noctes breviōres sunt: aestáte an hieme?
11. Stúdiū an ludus grátior est discipulis?
12. Quo nómine vocáris?

40.

— 極比級 (62—66) —

1. Rex vester est fortissimus. 2. Deus benignissimus pater hominum est. 3. Deus est sapientissimus. 4. Hic fluvius est longissimus et latissimus. 5. Roma erat urbs clarissima. 6. Senum praecepta juvenibus utilissima sunt. 7. Maria sunt profundissima. 8. Filius bonus patri carissimus est. 9. Fratres fratribus carissimi sunt. 10. Antiquissimis temporibus Sinae jam habuerunt oppida firmissima.

11. Equi Arabum celerrimi sunt. 12. Mendici saepe miserimi et infelicissimi sunt. 13. Viri nobilissimi saepe pauperissimi fuerunt. 14. Illustrissimorum virorum mors saepe miserima fuit. 15. Regiones pulcherrimae non semper fertilissimae sunt. 16. Urbes Italiae sunt celeberrimae. 17. Hominiibus pigris labores molestissimi sunt.

1. 這個山甚高. 2. 我的朋友很忠信. 3. 罪人頂可憐. 4. 保祿是很勤謹的學生, 若望是很懶惰的學生. 5. 撒落滿是頂明智的皇上. 6. 羅馬府是世界上頂有名的城. 7. 窮人^P不常是無福的.

8. 端正是孩子們很體面的德行. 9. 農夫不喜歡很好看的馬, 倒底[喜歡]有勁的. 10. 這個帽子很寶貝. 11. 和睦是城人^P頂堅固的護圍. 12. 古中國的皇上^P很有名. 13. 容易工課不常是很有益的. 14. 獅子是很可怕的野獸.

習 問

1. Quorum praecepta sunt utilissima juvenibus? 6	6. Quae animalia sunt velocissima?
2. Quis fuit sapientissimus rex terrae? (5)	7. Quae metalla sunt pretiosissima?
3. Quae urbs Italiae est clarissima? (6)	8. In qua terra sunt montes altissimi? fluvii longissimi?
4. Qui est altissimus mons Asiae?	9. Quod animal est terribilissimum? (14)
5. Qualis discipulus magistro gratissimus est?	10. Qualis homo est miserimus? Qualis felicissimus?

41.

差比級, 極比級出規者 (67)

1. Virtus mélior est quam aurum. 2. Hómines páuperes plures sunt quam dívites. 3. Luna mínor est quam terra. 4. Vita turpis peior est quam mors. 5. Fur est malus, latro peior, homicída est péssimus. 6. Plures aves autúmno in calidióres regiónes migrant. 7. Flúvius Caerúleus est máximum Sinæ flumen. 8. Consilium meum est bonum, tuum est mélius, consilium amici mei est óptimum. 9. Res mínimæ sæpe fuérunt causæ bellórum maximórum. 10. Valetúdo mélior est quam divitiæ. 11. Divitiæ plúrimis homínibus gratae sunt.

1. 斐洲大於歐洲, 而小於亞洲. 2. 亞洲的河^P多於歐洲的[河]. 3. 天主是衆人頂良善及頂好的[大]父. 4. 很不好的人屢次得至大的光榮. 5. 很多人^P喜歡世上的財貝. 6. 惡人^P不喜歡天堂上的福樂. 7. 德行比財貝還好. 8. 在我們園子裡有很好的菓子.^P 9. 沒有比德行好的; 沒有比罪惡的. 10. 聖母的態像(是)很體面.

習 問

1. Quid est mélius quam aurum?
1	4. Quid est mélius quam divitiæ?
10
2. Quæ stella est minor quam terra? 3 quæ est maior?	5. Quæ terra est minor quam Africa? quæ est maior? (1)
3. Quod flumen Sinæ est máximum? 7	6. Quod malum est máximum?
(9)

42.

(試翻而熟讀之)

De gente Romána.

Gens Romána in bello fortis fuit, in pace simplex et gravis. Románi ignorábant litteras et artes, agréstia autem et

pública negótia amábant. Claríssimi erant virtútibus militáribus; itaque orbem terrárum superavérunt. Románi légibus obtemperábant atque in omni bello commúnem salutem spectábant. Itaque pópulus Románus et virtúte et fortúna princeps erant ómnium géntium.

習 問

1. Qualis fuit gens Romána?	5. Quid superavérunt?
2. Quid Románi ignorábant?	6. Quid in omni bello spectábant?
3. Quid vero valde amábant?	7. Qui pópulus princeps erat ómnium géntium?
4. Quibus virtútibus claríssimi erant?	

助 動 詞 Esse 是 (有)

43.

直 態 及 命 態 (87)

1. Brevi feríæ erunt. 2. Júdices, semper justí estóte!
3. Custódes portárum atténti suntó! 4. Amíci fidéles suntó!
5. Discípuli semper atténti suntó! 6. Pigri fúimus, nunc diligéntes sumus. 7. Pius ánimus Deo semper jucúndus fuit.
8. Ego sum homo, tu es homo; nos omnes hómínes sumus.
9. Nunc púeri estis; brevi adolescéntes éritis. 10. Cum patre meo hódie in agro fui. 11. Res futúrae incértæ sunt. 12. Amíci, concórdes estóte!

1. 你同憂者^P當是憂悶的同悅者^P當是喜悅的。 2. 你們該恒心到死,你們的花冠將是常生。 3. 一總的勞苦爲懶惰學生(將)不容易。 4. 勞苦若大,賞報也大。 5. 本國(的)自主爲一總的城人^P是可愛的罷! 6. 你們的朋友昨日有病。 7. 昨日你在那裡呢?我昨日同父母在園子裡;菓子^P熟(了)。 8. 你們昨日在那裡呢?我們在城裡。

習 問

1. Paule, ubi hódie cum patre tuo fuísti?	5. Quando seges erit matúra?
2. Ubi érimus beáti?	6. Quando erunt fériæ?
3. Petre, ubi heri fuísti? ubi nunc es? ubi cras eris?	7. Eane ægrótus? (mínime)
4. Qualis discipulus erit doctus?	8. Ubi sumus. mane? meridie? véspere?
	9. Ubi cras érimus?

44.

傍 態 (87)

1. Vultus vestri semper læti sint! 2. Homo sit benévolutus! 3. Júvenes sint modésti! 4. Sanctis símiles simus! 5. Magistrátus justus sit! 6. Mens sana sit in corpore sano! 7. Parvo conténti simus! 8. In schola estis, ut diligéntes sitis! 9. Frater tuus ægrótus est; útinam mox sanus sit!

1. 我們的行爲^P當是公道的, 我們的話^P當是實在的! 2. 你們若是勤謹, [自然] 後來是博學的。3. 你別當惡人的朋友! 4. 你們從前(是)有福(的), 因為你們是熱心及正道的。5. 修士該是熱心, 勤謹, 喜悅的! 6. 我們的兵隊該是勇敢的, 因為敵人^P與我們本國預備了災難。7. 我們如今在城裡, 不多時要在你們(的)庄裡。8. 無人無 (sine) 毛病; 無人無 (sine) 罪。9. 學生別(是)懶惰(的), 因為懶惰學生後來總不是博學的。10. 天堂是善人^P的賞報。

習 問

1. Cur sumus in schola? 8	3. Quales non sint júvenes? júdices? 等
2. Quales debent esse júvenes? júdices? reges? amici? discipuli? christiáni? seminari-stæ? servi? dómni?	4. Ubi nunc estis?
	5. Ubi mox éritis?
	6. Quid est caelum? (10)

第一聯法

行說

45.

(83—84; 88)

1. Amáte Deum! 2. Deum semper laudémus! 3. Imperáre saepe res fácilis est. 4. Cupiditátem superavisse splendidíssima victória est. 5. Stellas coeli numeráre difficile est. 6. Amícos amáre fácilis est, sed inimícos amáre difficile est. 7. Vitáte societátem malórum! 8. Præcéptis paréntum et magistrórum obtemperémus! 9. Nisi obtemperábitis, saepe peccábitis.

10. Amémus pátriam, obtemperémus légibus pátriae! 11. Vitémus peccáta! 12. Erránti viam monstráto! 13. Nos saepe peccávimus, tu emendavisti vitia tua. 14. Magistri castigant discipulos, ne peccent. 15. Mílités naves cremavérunt. 16. Mílités nostri usque ad mortem pugnántes, splendidíssimam victóriam reportavérunt. 17. Non optándo, sed laborándo scientiam parábis. 18. *Ora et labóra!* 19. *Erráre humánam est.* 20. Pro pátria belláre pulchrum est.

1. 先生責備了學生^P因爲他們犯了罪。 2. 改自己的毛病^P比責備別人的毛病^P更難。 3. 你愛天主罷守天主的誠命罷! 4. 我們若求天主,[就]要得。 5. 許多人^P因着驕傲懣了自己的光榮。 6. 我們常該記着死亡,爲的躲避[犯]罪。 7. 在逆事^P上我們不該失望而該盼望更好的時候。 8. 在順事^P上我們常是端正的罷! 9. 和睦也保存也堅固民人們。 10. 你別懣(了)你的衣裳^P!

11. 敵人們求了和。 12. 夏天的時候鳥^P在樹林中叫喚。 13. 數數城[裡]的居民^P(是)不容易

(的). 14. 羅瑪人^P不大離同世
打過仗. 15. 不公道的判官罰了很無罪的人.
16. 醫生治好兵們的傷^P. 17. 父親喊了兒子, 叫
他做活(方過時). 18. 等候了屢次是明智的.
19. 犯了罪是醜陋的.

習 問

1. Imperáre an obtemperáre
facilius est? 3	6. Cur debémus memoráre
mortem? (6)
2. Quis numerávit stellas cœli? 5	7. Quis sanat vúlnera? (16)
3. Quid debémus vitáre? 7; 11	8. Quem vocávit pater? (17)
4. Quómodo parábimus sciéntiam? 17	9. Quos debémus amáre?
5. Cur magíster vituperávit discipulos? (1)	10. Quibus debémus obtemperáre?
	11. Quid est turpe? (19)

受 說

46.

(85—86; 89)

1. Paréntes a filiis amántur. 2. A bonis hominibus laudámur, a malis vituperámur. 3. Nos omnes servámur a Deo. 4. Pigri discipuli a magistro vituperabúntur, diligéntes laudabúntur. 5. Rex bonus a civibus pater pátriæ appellátur. 6. Præses rei públicæ a senátu creátur. 7. Nunquam a bonis amáberis, si malórum societátem amas. 8. Fur a carnífice necátur. 9. Pátria a militibus servátur. 10. Agricivium, ab hóstibus vastáti sunt. 11. Roma a Rómulo aedificáta est. 12. Témpora mutántur et nos mutámur cum temporibus. 13. Omnia bella perniciosá sunt, urbes maximæ expugnántur, hómines multi necántur, témpula pulchérissima vastántur.

14. Probi estóte, ut a paréntibus amémur! 15. Accusáti estis a malis, sed a justis iudicibus liberabímur. 16. Fratres a soróribus, soróres a frátribus améntur! 17. Seminaristæ a seminaristis améntur! 18. A bono viro laudári est

vera glória. 19. Pátria a fortíssimis militibus liberábitur. 20. Milites vulneráti in urbem portáti sunt. 21. Laudétur Jēsus Christus!

將下諸行說換受說 (89)

1. 善人讚美善人, 到底惡人輕慢善人. 2. 老師常愛勤謹的學生. 3. 人們若改風俗,^P [自然]時候後來也要改.^P 4. 衆人^P盼望平安到底白白的盼望了. 5. 我們在修道院裡, 爲的受教訓. 6. 衆人^P當躲避罪惡!^P 7. 兒子等候父親(的)來到. 8. 醫生治好了受傷的兵.

習 問

1. Quómodo appellátur bonus rex? 5	4. Qui sa sunt? 13
2. A quo creátur praeses rei públicæ? 6	5. Quis amátur a Deo?
3. A quo aedificáta est Roma? 11	6. Quómodo nomináris?
	7. Quem médicus sanávit? (8)

第二聯法

行 說

47.

(90)

1. Fulgur terrēt agricolas. 2. Lingua Latína puerórum ingénia exércet. 3. Sapiéntia viris veram dignitátem praebet. 4. Bona exéempla plus valent, quam óptima praecépta. - 5. Si praecéptóres monébunt, nos parébitus. 6. Pigrítia discipulórum magistro displicuit; itaque discipulos mónuit, sed frustra. 7. Nunquam malis placúimus. - 8. Si légibus semper parébitus, nunquam dolébitus. 9. Paréntibus plúrima et máxima beneficia debémus. 10. Tempestátes segétibus agricolárum nocent. 11. Labóre et indústria glóriam et honórem merébitus. - 12. Artes in pátria nostra floruérint.

13. Utinam semper váleas! 14. Non solum cörpera, sed étiam ingénia exerceámus! 15. Labóres nunquam timeámus! 16. Modum adhibeámus! 17. Leges improbos coércent, ne bonis civibus nóceant. 18. Amáre virtútem mélius est, quam timére pœnam. 19. Etiam difficiles labóres diligentíá superábimus. 20. Modum adhibére in ómnibus útilé est. 21. Púeri in societáte senum tacénto! 22. Difficilis est ars tacéndi. 23. Paréntibus semper placuisse púero laus est. 24. Præbetóte auxiliium míseris, ut in rebus advérsis solátium hábeant! 25. Hómines dívites étiam hieme rosas floréntes habent.

1. 春天的時候樹木^P開花。2. 有福的人(將來)常有許多朋友。3. 你若給窮人^P錢將來你受讚美。4. 我們不[必]該如衆人^P的意。5. 城人^P該聽議事會的命! 6. 窮人缺少許多事,^P如衣裳^P乾糧,酒,錢。7. 好規矩約束人的偏情。8. 驢穿了獅子皮,嚇唬人^P及野獸;^P到底忽然驢耳朵^P顯出來了;在後無人怕了。9. 在希臘國技術^P及學問興旺了。10. 耶穌復活後屢次給宗徒們顯出來了。11. 你們從前不如父母之意。12. 你們約束你們不好的習慣^P罷!

習 問

1. Quam utilitatem habet lingua Latina? 2	8. Quando florent arbores? rosæ? Illia? (1)
2. Quid præbet viris dignitatem? 3	9. Quales homines habent multos amicos? (2)
3. Quid valet plus quam præcepta? 4	10. Quibus rebus carent pauperes? (6)
4. Quid displicet magistro? 6	11. Ubi flourerunt artes? (9)
5. Cui debemus multa beneficia? 9	12. Quibus apparuit Jesus? quando? (10)
6. Quid nocet segéribus? 10	13. Quid debemus coércere? (12)
7. Ubi púeri debent tacere? quando? 21	14. Francisce, valésne (你好麼)? Vale! Valéte? (請安)

受 說

48.

(91)

1. A malis hominibus mors timetur. 2. Exerceamini in bonis artibus! 3. A bono viro victus praebetur pauperi. 4. A parentibus monebaris. 5. Post proelium militibus ab imperatore dona praebita sunt. 6. Japoniae incolae saepe motibus terrae territi sunt. 7. Omnes mali poena terreantur! 8. Peccantes moneantur! 9. In schola sumus, ut animi nostri exerceantur. 10. In omnibus rebus modus adhibeatur! 11. Vos omnes saepe moneri debetis, ut diligentes sitis. 12. Homo improbus castigatus est; itaque omnes a scelere deterriti sunt. 13. Ab omnibus amaris, a nullo timearis! 14. Neroni jucundum fuit ab omnibus timeri.

1. 我們因規矩當受約束. 2. 懶惰學生當爲老師所勸. 3. 賞報因德[而]擇. 4. 受勸比受罰更好. 5. 受勸的孩子改了自己的毛病.^P 6. 受嚇唬的兵^P在陣上敗了. 7. 希臘人^P的兒子^P在技術^P上受了[教]練. 8. 受[人]誇獎(是)有危險(的), 到底受[人]勸勉(是)有益處(的). 9. 勇敢的兵^P不因着敵人^P的攻擊受嚇唬. 10. 兔子^P因獅子之聲受了嚇唬. 11. 德行因許多勞苦^P[而]得.

習 問

1. A quo timetur mors? a quo non timetur? 1	5. Quomodo obtinetur virtus? (11)
2. A quo praebetur victus pauperi? 3.	6. A quo docemur?
3. Cur sumus in schola? 9	7. Quibus rebus homines terrentur?
4. Quid fuit jucundum Neroni? 14	8. Quomodo vocatur magister?

49.

(試翻而熟讀之)

De via virtutis.

Vita haec est via vel bivium; trames sinister est latus, dexter angustus; ille vitii est, hic virtutis. Vita trāmitem

sinistrum et time vitia; nam speciosus est aditus, sed turpis et praecipuus est exitus. Ambula in tramite dextero; est quidem spinosus, sed nulla via est in via virtuti. Per angusta ambula ad angusta, per aspera vola ad astra! Cupiditatibus tuis ne pareas; memora finem tuum semper et coronaberis.

習 問

1. Quid est haec vita?	8. In quo tramite ambulare debemus?
2. Qualis est trames sinister?	9. Quomodo ambulare debemus?
3. Qualis est trames dexter?	10. Quid semper memorare debemus?
4. Quem tramite debemus vitare?	11. Quod praemium obtinimus?
5. Quid debemus timere?	
6. Qualis est aditus ad tramite sinistram?	
7. Et qualis est exitus?	

數 目 詞

50.

計數形容詞 (70; 72—73)

1. Habemus unum os et duas aures. 2. In duobus amicis unus animus esto! 3. Annus habet trecentos sexaginta quinque dies. 4. Annus bissextilis habet trecentos sexaginta sex dies. 5. Mensis est tempus triginta dierum aut unius et triginta dierum. 6. Mensis Februarius aut duodetriginta aut undetriginta dies habet. 7. Dies habet viginti quattuor horas. 8. Hora habet sexaginta puncta. 9. Anni tempora sunt quattuor: ver, aestas, autumnus, hiems. 10. Septem vel octo horae satis sunt ad somnum. 11. Mille equites et viginti tria millia peditum in castris erant. 12. Urbs Roma in septem collibus aedificata est.

1. 人有兩眼, 兩耳, 雙手, 一個嘴. 2. 希臘國的七大賢(是)很有名(的). 3. 羅瑪府在起頭時有(了)四個大門, 後來有(了)三十七個. 4. 羅瑪的旗兵^p滅了八個城(及)六十五個村. 5. 天主的十誡與衆人^p是當知道的. 6. 一年有十二個月或三百六十五天. 7. 頭二十年以

前我還沒有在世界上。8. 在保祿園子裡有一千棵樹；春天都開了花。9. 在修道院裡如今有九十位修士。10. 馬有四足；鳥有兩足(及兩翅)。11. 這個兵頭有三千兵。12. 在天上有好幾千星辰。13. 希臘國因着一個人的明智得了救。

習 問

1. Quot apóstolos habuit Christus?	7. Quot discipuli sunt in nostra classe?
2. Quot hominibus præbuit Christus cibum?	8. Quot dies annus habet? quot hebdomades?
3. Quot oculos habemus? aures? digitos?	9. Quot horas habet dies? quot puncta habet hora?
4. Petre, quot sorores habes? fratres?	10. Quot sunt anni tempora? quomodo appellantur?
5. Quot annos habes?	11. Quot portas habet urbs nostra?
6. Philippe, quot imagines Sanctorum vides in nostra schola? sellas? mensas? fenestras?	12. Quot sunt præcepta Dei? Ecclesiæ?

51.

序 數 形 容 詞 (71; 72 — 73)

1. Discipuli primæ classis primâni nominantur, secundæ classis secundâni, tertiæ tertiâni; nos sumus sextâni, post unum annum erimus quintâni et post duos annos quartâni. 2. Sanctus Petrus primus pontifex fuit. 3. Nero imperator primum pontificem necavit anno sexagesimo septimo post Christum natum (p. Chr. n.). 4. Pius undecimus est ducentésimus duodesexagesimus successor sancti Petri. 5. Annus millésimus nongentésimus duodécimus est annus primus rei publicæ Sinensis. 6. Quotum annum p. Chr. n. nunc habemus?

7. Ulîma régia familia fuit dynastia 清. 8. Régia familiae 清 imperatores decem fuerunt; regnaverunt per ducentos sexaginta septem annos, nempe ab anno millésimo sexcentésimo quadragésimo quarto usque ad annum millésimum nongentésimum duodécimum. 9. Imperatores 康熙 et 乾

隆 celeberrimi sunt. 10. 康熙 imperator regnavit ab anno millésimo sexcentésimo sexagésimo secundo usque ad annum millésimum septingentésimum vigésimum tertium. 11. 乾隆 imperator quartus dynastiae 清 fuit et per sexaginta annos regnavit.

1. 加祿第五位是很有名的皇上. 2. 頭一個人名叫(受說)亞當. 3. 小時是一天的第二十四分子. 4. 這本書有六十五課; 第五十一課(是)很不容易(的). 5. 一天是一主日的第七分子. 6. 一年有十二個月; 頭一個名叫(受說) Januarius. 7. 我們學校裡有十五個學生, 頭一個名叫(受說)伯多祿, 第二個名叫(受說)保祿云云.

習 問

1. Quomodo nominantur discipuli primae classis? secundae classis? 等 1	7. Quomodo nominantur dies hebdomadis? quota feria est hodie? quota heri fuit? quota eras erit?
2. Quis fuit primus pontifex? 2	8. Quae sunt nomina Latina mensium?
3. Quotus pontifex nunc est? 4	9. Quomodo nominatur primus mensis?
4. Quae fuit ultima dynastia Sinica? 7 quis fuit ultimus imperator Sinicus?	10. Quot est nomen primi viri? primae mulieris?
5. Jacobe, quando natus es? (anno)	11. Quota hora cenabitis?
6. Quota hora est?	

代 名 詞

52.

定位, 作主代名詞 (74—76)

1. Ego sum puer, tu es vir. 2. Discipuli mei cari sunt mihi. 3. Parentes nobis carissimi sunt. 4. Amici fideles mihi auxilium praebuerunt. 5. A me laudabimini, si mihi auxilium praebebitis. 6. Parentes nos magis amant quam se. 7. Patria nobis carior esto quam vita! 8. Ludus vobis jucundissimus est. 9. Epistola tua mihi valde placuit. 10.

Præceptor me et te laudavit. 11. Amicus meus mecum in
Európa fuit. 12. In nobis omnibus est ánima immortalis.
13. Magister nos ad se vocavit. 14. Homo doctus in se
semper divitias habet. 15. Mendicus omnia bona sua secum
portat. 16. Cives multas res inter se communes habent:
templa, jura, leges. 17. Pax vobis!

1. 我是窮人,你是富戶的. 2. 天主愛我們,
我們也該愛天主. 3. 你給我刀子罷! 4. 你同
我一齊進進去罷! 5. (若)我們求天主,[自然]
他要賞給我們聖寵. 6. 克己不(是)容易(的).
7. 巴不得天主常同我們在一齊! 8. 這個古事
(是)很如我們的意. 9. 我若是懶惰,老師[就]
要罰我. 10. 你們若是熱心,[自然]天主[就]保
護你們. 11. 許多人順從自己的偏情. 12. 一
總的人愛自己.

習 問

1. Quis creávit nos?	7. Valétne pater tuus?
2. Quid est tibi gratíssimum?	8. Quis heri tecum ambulávit
in agrum?
3. Placuíne tibi epístola patris
tui?	9. Cum quo heri ambula-
vísti?
4. Estne mater tua ægróta?	10. Quis fuit tecum in horto?
in agro?
5. Quómodo te habes (你好不
好)? Bene, male me hábeo
(我好.我不好).	11. Paule, quem vocávit ma-
gíster ad se?
6. Quómodo frater tuus se ha-
bet?	12. Quid difficile est? (6)

53.

指示代名詞

1. Hic, iste, ille. (77—78)

1. Hoc flumen látius est quam illud. 2. Hæc res nobis
noxia erit. 3. Fructus harum árborum dulces sunt. 4. Omnes
cives laudant hunc virum justíssimum. 5. In hac urbe multi
páuperes sunt. 6. Pater donávit mihi hos libros. 7. In hoc
bello fortítudo militum nostrórum magna fuit. 8. Sapiéntia

huius viri magna est. 9. Hæc mária ómnibus nautis nota sunt. 10. Cain et Abel fratres erant; hic erat pius, ille impius. 11. Hoc óppidum púlchrius est quam illud. 12. Hos discipulos præcéptor laudávit, illos vituperávit. 13. Incolæ huius urbis fortióres fuérunt quam illius urbis. 14. Hi flores me deléctant, illi tibi placent. 15. Hac æstáte pulhérriimi flores hortum nostrum ornavérunt. 16. Univérsus hic mundus, univérša hæc terra, univérsum hoc mare ópera Dei sunt!

1. 這個世界將要(受)滅。 2. 這個樹[上]的菓子^P很多。 3. 這些書^P如我朋友的意。 4. 這個酒比那個酒甜。 5. 你澆這些花^P罷,我要澆那些[罷]。 6. 你施給那個窮人錢罷! 7. 在那個桌子上有三本書,都是保祿的。

習 問

1. Quid est hoc? (liber, mensa 等)	7. Placéntne tibi hæc imágines?
2. Quis donávit tibi hos libros?	8. Quid portat ille ásinus?
3. Cuius est hic culter? hic liber? illa tábula?	9. Quis est ille?
4. Quis debet irrigáre hos flores?	10. Quis est sénior huius classis?
5. Paule, cuius est ille pileus?	11. Quis donábit huic mendicó pecúniám?
6. Estne illud templum altum?	12. Quis est Confútius?

54.

2. Is ipse, idem. (79 — 82)

1. Rex præemia militibus donávit, nam fortitúdo eórum máxima fuit. 2. Púeri diligéntes erant; pater eos laudávit. 3. Regína nostra est benigníssima; omnes cives amant eam. 4. Pópulus Románus bellicósus erat; bellum ei semper júcúndum fuit. 5. Imperátor noster hostes superávit et castra eórum expugnávit. 6. Ego et amicus meus eódem anno nati sumus. 7. Ómne ánimal seípsum amat. 8. Se ípsum laudáre stultum est. 9. Hómines sapiéntes non laudant sese. 10. Hæc est régula ambulánda: *Raro unus, nunquam duo, semper tres, sed non ídem.* 11. Hic mundus a Deo gubernátur;

eius poténtia est máxima. 12. Omnium hóminum salus ei cara est. 13. Omnes boni amant Deum ab eóque ætérnam felicitátem sperant.

1. 人的風俗^P不一樣。2. 我們的皇上很好；民人也很喜歡他。3. 今天我同若望逝去了；在路上我給他述說了一個很體面的故事。4. 羅瑪人從前很好打仗，倒底有時候別的民人也打敗了他們。5. 一總人^P的本性(是)一樣(的)，(倒底)脾氣不(是)一樣(的)。6. 我們該愛我們自己也[該愛]別人。

習 問

1. Quis militibus præmia donávit? Cur? 1	7. Quid est stultum? 8
2. Quis erat diligens? 2	8. Quæ est régula ambulánda? 10
3. Qui pópulus bellicósus erat? 4	9. A quo mundus gubernátur? 11
4. Cui bellum jucúndum fuit? 4	10. Cum quo ambulavísti? (3)
5. Quis hostes superávit? 5	11. Estne natúra hóminum éadem? (5)
6. Quo anno tu et amicus tuus nati estis? 6	12. Quos amáre debémus? (6)

55.

疑 問 代 名 詞

Quis, quæ, quid, quod? (82)

1. Quis creávit hoc cœlum? hanc terram? illas stellas? hanc lunam? illas herbas? hæc animália? 2. Quid creávit Deus? 3. Quem hortum vidísti? 4. Quos discípulos magister amat? 5. Quorum ánimæ a Deo creatæ sunt? 6. Quam scholam visitavísti? 7. Quæ templa vidísti? 8. Cuius est hic liber? 9. Quæ státuæ sunt in ecclésia nostra? 10. Quo nómine vocáris? 11. Quibus discípulus paret? 12. Quis gubernat impérium Sincum? 13. Quos amat puer? 14. Quod malum maius est quam peccátum? 15. Quis hóminum sanctíssimus est? 16. Cuius doctrinæ sapientíssimæ sunt? 17

Cui omnes hómines parére debent? 18. Quem omnes hómines adoráre debent?

1. 這個人是誰? 2. 這是什麼? 3. 什麼(是)比德行強呢? 4. 這本書是誰的? 是若瑟的。5. 誰相似天主? 善人。6. 你叫了誰[來]? 我叫了方濟各[來]。7. 那一個毛病是頂不好的呢? 8. 誰造了萬物? 9. 安得肋是那一個老師的徒弟? 10. 今天你受了誰[的]誇獎? 受了老師[的]。11. 伯多祿今天叫誰罰了? 叫他父親。12. 老師給你們述說了什麼故事? [述說了]多比亞的故事。

第三聯法 行說

56.

(92)

1. Liberi paréntes colunt. 2. Discípuli multos libros legunt. 3. Epístolam tuam magna cum lætítia légimus. 4. Frater meus agros vicíni nostri emet. 5. Imperátor exercitum in hóstium terram ducit. 6. Milites nostri vincent hostes. 7. Mittémus vobis epístolam amíci. 8. Pagáni multos deos colunt, nos cólimus unum Deum. 9. Mercatóres fruméntum emérunt. 10. Bias, unus ex septem sapiéntibus Græciae, dixit: „Omnia mea mecum porto“. 11. Cláudite portam et fenéstras, nam frigus magnum est! 12. Quid vidisti? Dic mihi ómnia! 13. Púeros verum dicere docémus. 14. Difficile est multos hómines régere. 15. Se ipsum vicisse pulchérissima victória est. 16. Defénderè pátriam militum est. 17. Non multos, sed bonos libros légere debétis. 18. Sæpe nobis scribátis epístolam! 19. Utinam semper verum dicátis! 20. Colens virtútem mortem non métues. 21. Sæpe artem scribéndi exérceas! 22. Multae res ad vivéndum nobis

necessariae sunt. 23. Quid est iucundius quam miseris beneficia tribuere? 24. Rex militibus fortibus praemium tribuit. 25. Impium est, parentum consilia contemnere. 26. Beati erimus, si semper colimus virtutem. 27. Juvencus est, tempus discendi. 28. *Non scholae, sed vitae discimus.*

1. 時候減少疼痛。2. 恭敬天主是衆人的本分。3. 得勝本國的敵人^P是光榮的。4. 我的父親給我寫了信。5. 我們該屢次念聖經。6. 念好書^P(是)很有益(的)。7. 看門的晚上該鎖門。8. 你不要輕看窮人^P! 9. 你們常該說寔話! 10. 我們常修德行罷! 11. 幼年人該尊敬父母, 教員, 老年人! 12. 我們喜歡真朋友^P, 到底輕看撒謊的人^P。13. 天主給亞當說: 你該種地堂[裡]的園子。

習 問

1. Qui colunt multos deos? 8	7. Quis scripsit tibi hanc epistolam? (4)
2. Quid emunt mercatores? 9	8. Quis debet claudere portam? quando? (7)
3. Quid dixit Bias? 10	9. Quos debet colere juvenis? (11)
4. Quae victoria est pulcherrima? 15	10. Quid dixit Deus Adamo? (13)
5. Quorum est, defendere patriam? 16	11. Ubi erat Adamus?
6. Quid est nobis ad vivendum necessarium? 22	

受 說

57.

(93)

1. Omnes difficultates diligentia vincuntur. 2. Pueri mittuntur in scholam, ut discant. 3. Manducamus, ut vivamus; non vivimus, ut manducemus. 4. Divitiae a viro sapienti contemuntur. 5. A malis contemebimini, sed ab omnibus bonis amati estis. 6. Dum vivimus, speramus. 7. Nec virtus nec sapientia auro emitur. 8. Memoria minuitur, si non

exercétur. 9. Stúdiū litterárum nunquam a Sinis negléctum est. 10. Mílites ex castris ducti hóstium exércitum fugavérunt. 11. Exércitus in castra redúctus est. 12. Boni saepe a malis arguúntur. 13. A veris amícis non falléris. 14. Calor aetátis vento minúitur. 15. Hómīnes mali bonis exémpis saepe corrigúntur.

16. Proditóres ab ómnibus contemnúntur. 17. Res pública a praéside régitur. 18. Córporis vires cibis restituúntur. 19. Epístola tua ab ómnibus amícis lecta est. 20. Fruméntum a mercatóribus emebátur. 21. Ab impiis árgui non semper est turpe. 22. Hic error statim a te cónitus est. 23. Colátis virtútem, ut a Deo diligámini! 24. Líbri non solum emi, sed étiam legi debent. 25. Nemo a vobis laedátur!

將下諸行說換受說 (86)

1. 善人見愛(受說)於天主. 2. 許多義人^P(被)充了軍. 3. 一年分四季(四分). 4. 許多居民^P爲強盜所殺. 5. 好人^P屢次受惡人^P[的]輕慢. 6. 我們念詩人們寫的詩^P. 7. 小修道院的學生分八班. 8. 許多民人^P叫大亞歷山打敗了. 9. 許多城^P爲敵人^P所滅. 10. 善人^P(及)惡人^P(受)看出來在行爲而不在言語.

11. 晚上看門的當鎖城門. 12. 你們總別說瞎話! 13. 你們當買有益的書^P! 14. 你小心罷, 別受人^P[的]哄騙! 15. 你總別忽略明白人的主意! 16. 受惡人^P[的]輕慢不爲丟人. 17. 漢尼拔不得已離開了意國. 18. 本國爲一總的民人(是)當保護(的)! 19. 羅瑪頭一個皇上羅木祿修蓋了羅瑪城.

習 問

1. Quómodo vincúntur difficultátes? 1

2. Cur púeri mittúntur in scholam? 2

3. Cur manducámus? 3	7. In quot partes dividitur annus? (3) quómodo nominántur partes anni?
4. Quómodo corrigúntur mali hómines? 15	8. Quómodo cognoscúntur boni hómines? quómodo mali? (10)
5. A quo régitur res pública? 17	9. A quo Roma cóndita est? (19)
6. Quómodo restituúntur vires córporis? 18	

58.

(試翻而熟讀之)

De litteris Latinis.

Lingua Latína viginti quinque litteras habet; áliæ sunt vocáles, áliæ consonántes, áliæ diphthóngi. Vocáles enumerántur quinque, consonántes septémdecim; diphthóngi sunt soni vel duábus vocálibus vel duábus consonántibus compósi. Consonántes dividúntur in dentáles, guturáles, labiáles; áliæ enim dentibus, áliæ gútture, áliæ lábiis efformántur.

Recta pronuntiátio litterárum Latinárum Sinénsibus valde difficilis est. Si vero discipuli ab infitio diligentissimi sunt et óptimam pronuntiatiónem semper exércent, plúrimas difficultátes superábunt. Accurátam pronuntiatiónem quinque vocálium et distinctiόnem inter *l* et *r* litteras. semper observa! Atténtus esto et diligens! Devíta pronuntiatiónem fractam et ásperam et citátam! Pronuntiátio tua sit vera et bona, vocis tuæ sonus sit rectus et exáctus!

習問

1. Quot litteras lingua Latína habet?	7. Quómodo discipuli plúrimas difficultátes superábunt?
2. Quómodo dividúntur litteræ?	8. Quid debémus semper observáre?
3. Quot vocáles enumerántur et quot consonántes?	9. Quales semper esse debémus?
4. Quid sunt diphthóngi?	10. Quid debémus devitáre?
5. Quómodo dividúntur consonántes?	11. Qualis pronuntiátio esse debet?
6. Quid Sinénsibus valde difficile est?	12. Qualis esse debet sonus vocis?

第四聯法

行說

59.

(94)

1. Deus ómnia scit. 2. Deus benígnus aves cœli nutrit, flores campi vestit, étiam nos nútriet et véstiet; péllite igitur curas! 3. Magistrátus urbem custódiunt. 4. Dormímus, ut ánimus et corpus recreéntur. 5. Nunquam cupiditátibus serviémus. 6. Hómines cupiditátibus serviéntes, néglégunt præcépta Dei. 7. Tempus dolórem vestrum léniét. 8. Paréntes me nutritérent et vestivérent. 9. Artes et líteræ léniunt feros mores. 10. Paréntes me erudivérent, nunc magistri me erúdiunt. 11. Semper obœdiam magistris. et paréntibus. 12. Meruístis pœnam, quia præceptóribus non obœdivístis.

13. Mors finiet omnes dolóres. 14. Custodiámus valla et urbem! 15. Multi cives dormiéntes ab hóstibus necátí sunt. 16. Audívimus voces ávium in silva cantántium. 17. Viros doctos audire valde gratum est. 18. Obœdi paréntibus! 19. Officium obœdiéndi sæpe difficile est. 20. Deum rogámus, ut te servet atque custódiat. 21. Magistrátus scélera puniúnto! 22. Sumus in hac terra, ut Deo sérvíámus. 23. Utinam inimicítias finiátis! 24. Dívites, nutrité et vestíte páuperes! 25. Jánnitor, claude portam et custódi villam! 26. Multis imperáre jucúndius est, quam obœdire. 27. *Tantum scimus, quantum memóriá tenémus.*

1. 善人^P順從官長。2. 我們不知道後事^P之成敗。3. [有]許多事情^P的因由我們不知道。4. 我若不聽天主的命,他[就]要罰我。5. 兵們看守城池罷,別叫敵人^P打破了。6. 連狠博學的人[也有]好些事不知道。7. 做官的罰惡人^P。怕他們害善人^P。8. 我睡了六點鐘;你們睡了七(或)八點鐘。9. 你若常順從私慾[就]總沒有心[裡]的平安。10. 無人知道星辰^P有多少(星

辰^P之數目) 11. 我們總別順從私慾! 12. 老師教訓孩童們. 13. 你該聽老師的命! 14. 我們奉事天主罷! 15. 老師該罰懶惰徒弟^P 16. 睡八點鐘[的]覺足穀[了]. 17. 順從惡人^P(是)有危險(的).

習 問

1. Quis nutrit aves cœli? quis vestit flores campi? 2	6. Quis scit exitum rerum futurarum? (2)
2. Cur dormimus? 4	7. Quot horas dormiunt seminaristae?
3. Cur meruistis pœnam? 12	8. Quotâ horâ est tempus dormiendi?
4. Quid audivistis in silva? 16	9. Scisne lectionem tuam?
5. Cur in hac terra sumus? 22	

受 說

60.

(95)

1. Nos omnes a Deo custodimur. 2. Vita nostra morte finiêtur. 3. Cadâvera, sepeliuntur. 4. Nutrimini a paréntibus vestris. 5. A paréntibus in ómnibus virtútibus erudiris. 6. Omnes dolôres morte finiuntur. 7. Milites non oboediêntes puniti sunt. 8. Vox Dei ab impiis non auditur, itaque omnes puniêntur. 9. Alexânder Magnus ab Aristótele, homine doctissimo, eruditus est; nunquam maior discipulus a maióre praeceptóre erudiebâtur. 10. In scholam mittimur, ut erudiâmur. 11. Puniri debes, si peccavisti. 12. *Labôres finiti jucûndi sunt.*

1. 我們叫老師罰了. 2. 難受因時減少[受說]. 3. 我們幾次犯罪, 幾次受罰. 4. 你若犯罪, 也要受罰. 5. 凡罪[皆]當受罰. 6. 懶惰學生該受罰! 7. 受罰不(是)中意(的). 8. 兵們該看守城池. 9. 你常受天主[的]保護罷! 10. 古人^P的屍首^P或是[被]埋葬或是[被]焚燒.

習 問

1. A quo custodimur? 1
2. A quo Alexánder Magnus eruditus est? 9
3. Quales labóres jucúndi sunt? 12
4. A quibus custoditur urbs? (8)
5. Quis punit fures? | 6. Quómodo homicídae puniúntur? (morte)
7. Ubi sepeliúntur córpora hóminum mortuórum? (in cœmetério)
8. Quis venit? quando venisti?
9. Unde venis? (ex urbe, ex horto) |
|---|---|

脫 說 動 詞

61.

第一聯法 (96 — 97)

1. Filii exémpa patrúm imitántur. 2. Multí pópuli solem venerabántur. 3. Tu jocabáris in schola, itaque præcéptor te hortátus est. 4. Nos coram præcéptóre nunquam conábimur jocari. 5. Contempláre mundum; pulchritúdinem eius admiráberis! 6. Sanctos admirári facílius est quam imitári. 7. Si exémpa bonórum imitarémini, júvenes melióres et sapientióres essétis. 8. Míseros hómines consolémur!

1. 你安慰可憐的人^P罷! 2. 在一總的艱難^P中聖教會安慰我。 3. 你們喜歡罷, 因為我們得勝了。 4. 在我難受中你安慰了我。 5. 朋友你常記念父母的恩典罷! 6. 效法好人^P的德行^P有益處。 7. 老師當勸徒弟^P。 8. 野獸^P在樹林中亂跑。

習 問

1. Quid imitántur filii? 1
2. Cur præcéptor te hortátus est? 3
3. Estne facílius admirári an imitári sanctos? 6 | 4. Quis consolátur nos in miséris nostris? (2)
5. Cur debémus lætári? (3)
6. Quid est útile? (6) |
|---|--|

62.

第二聯法 (98)

1. Si verémur Deum, ipse nos tuébitur. 2. Páuperum misereámur! 3. Non verébimur fatéri peccáta nostra. 4.

Diligéntiam pollicebámini, sed adhuc pigri estis. 5. Corpus rectum habémus; ut cœlum intueámur. 6. Intuémini cœlum; maiestátem Dei verébimini! 7. Confiténdo culpam, ipsa culpa minúitur. 8. Nonnullæ béstiæ cõrnibus, nonnullæ déntibus se tuéntur. 9. Si nos confitébimur peccáta nostra, Deus nostri miserébitur. 10. Lex tuétur cives, magistrátus tuétur legem. 11. Deus ómnibus bonis cœlum pollicitus est. 12. Plínus scribit: „Nunc púeri státim ómnia sciunt, néminem veréntur.“

1. 兵們保護皇上. 2. 天主, 你可憐我們罷!
3. 我們保護本國也尊敬法律罷! 4. 你尊敬老人^P罷! 5. 你們可憐窮人^P罷! 6. 我的朋友, 你可憐病人^P罷! 7. 謙遜人^P常認自己的毛病^P

習 問

1. Cur habes corpus rectum? 5	5. Quid Plínus de púeris scribit? 12
2. Quómodo minúitur culpa? 7	6. Quis tuétur regem? (1)
3. Quómodo béstiæ se tuéntur? 8	7. Quotâ fériâ seminaristæ debent confitéri?
4. Quid Deus pollicitus est bonis? 11	

63.

第三聯法 (99)

1. Glória virtútem tamquam umbra séquitur. 2. Nemo náscitur magister. 3. Concórdiâ parvæ res crescunt, discórdiâ máximæ dilabúntur. 4. Vín cere scis, Hánnibal, victóriâ uti nescis! 5. Ex hac vita in beatiórem proficiscémur. 6. Quanta beneficía a paréntibus adépti sumus! Nunquam obliviscámur ea! 7. Iniúriam beneficiis ulciscámur!

8. Turpe est, áliter loqui, áliter cogitáre. 9. Hómines húmili loco natí sæpe máximos honóres assecúti sunt. 10. Ante nos multa millia hóminum natí sunt, post nos multi hómines nascéntur. 11. Pater irátus est, quia non obœdívimus. 12. Pauci tantum hómines obliviscúntur iniúrias. 13. Utinam laudem Dei adipiscámur! 14. Quis tantam adéptus est virtútem, ut nunquam lapsus sit? 15. Audi multa, lóquere pauca!

1. 你依靠天主罷, 別跌倒[了]. 2. 不大離一總的人^P[能]生氣. 3. 忘恩是醜陋的. 4. 我們生了不但爲我們自己, 而且爲天主及爲本國. 5. 連頂好的人[也]跌倒. 6. 學生們, 你們[善]用工夫罷! 7. 我生你的氣, 因爲你得罪了我. 8. 我們有一口及兩耳, 爲的[叫]我們多聽(及)少說. 9. 朋友, 我總不要忘了你的恩惠.

習 問

1. Quómodo crescunt res parvæ? quómodo máximæ res dilabúntur? 3	5. Pro quibus natí sumus? (4)
2. Quómodo debémus ulcésci iniúriam? 7	6. Frater, cur irátus es mihi? (7)
3. Quare pater irátus est? 11	7. Cur habémus unum os et duas aures? (8)
4. Scisne consílium prudens? 15	8. Quando proféctus est episcopus? 15
	9. Quando proficiscéris? 15

64.

第四聯法 (100)

1. Voluptátes blandiúntur sénsibus. 2. Milites prædam partíti sunt inter se. 3. Multi sancti nunquam mentíti sunt. 4. Multi largiúntur blandiéntibus. 5. Nunquam blandiámur poténtibus, ut nobis largiántur! 6. Discórdia inter cives exórta rei públicæ perniciosá fuit. 7. Non pecúniá, sed virtúte hómines metímur. 8. Nemo mentiéndó verum honórem adipiscétur. 9. Expérti sumus amicitiam tuam, itaque non blandíti sumus tibi, sed semper verum díximus.

1. 你別撒謊! 2. 撒謊是醜陋的[事]. 3. 誰也不信撒謊的人. 4. 我們不讒媚一個人. 5. 天主見天賞我們無數的恩典^P. 6. 朋友同朋友共(分)患難^P. 7. 亞歷山得了波斯人的國都. 8. 誰[能]數天的星辰^P(或)度量地之廣大呢?

習 問

1. Quid blanditur sēnsibus? 1	4. Quid Deus largitur nobis? (5)
2. Quómodo metimur hómīnes? 7	5. Quis largitus est tibi vestes? pecūniam? libros?
3. Quod est octávum præcéptum Dei? (1)	6. Quo regno potitus est Alexander? (7)

復 習 課

65.

將下諸題. 以所學之話. 造句. 論之

1. Corpus humánum	5. Animália
2. Urbs	6. Asinus - Equus 等
3. Res pública	7. Agrícola
4. Bellum	8. Lingua Latína 等

例如: Schola:

mensa	magister
tábula	liber
fenéstra	páries
sella	imágo
discípulus	sciéntia
lingua Latína	porta

論

Nos sumus in schola. Schola nostra habet unam portam et quattuor fenestras. In schola sunt mensae, sellae, tabulae. Mensae nostrae sunt laegae et firmae. Mensa magistri est maior et altior, quam mensae discipulorum. In parietibus scholae sunt imagines.

In schola discimus. In schola sumus, ut animi nostri exerceantur. Sciencia est nobis necessaria. Nos amamus scienciam. Debemus studere linguae Latinae.

Boni libri nobis cari sunt. In schola a magistris docemur et educamur. Nos amamus magistros nostros, et magistri nostri amant nos. Si pigri sumus, a magistris vituperamur et punimur; si diligentes sumus, a magistris laudamur.

新話 緒言

綴音之長短

1. 列示於下詞中之長音表示以斜式印體文字；其餘皆是短音。
2. 凡含重音字（如 æ, œ 等）之綴音皆是長音。
3. 五變法末音之長短分論於下：

座	一變法	二變法	三變法	四變法	五變法
單 數					
名呼的與至從	陽·陰·	陽·陰·無·	陽·陰·無·	陽·陰·無·	陰
	a	us, er; um	不定	us, u	es
	a	e, er; um	如名座	us, u	es
	ae	i	is	us	ei 及 ei
	ae	o	i	ui u	ei 及 ei
	am	um	em.	um u	em
o	o	如名座 e, i	u	e	
多 數					
名呼的與至從	陽·陰·	陽·陰·無·	陽·陰·無·	陽·陰·無·	陰
	ae	i; a	es; a, ia	us; ua	es
	ae	i; a	es; a, ia	us; ua	es
	arum	orum	um 或 ium	uum	erum
	is	is	ibus	ibus	ebus
	as	os; a	es; a, ia	us; ua	es
is	is	ibus	ibus	ebus	

1

f. Asia æ	亞洲
" creta æ	粉筆. 白墨
" colúmba æ	鴿子. 鴿
" fenéstira æ	窗戶
" formáca æ	螞蟻
" Japónia æ	日本(國)
" mensa æ	桌子
" porta æ	門
" rana æ	蝦蟆
" regína æ	皇后
" rzpa æ	河邊. 邊岸
" rota æ	輪子
" schola æ	學校
" sella æ	椅子. 坐位(兒)
" tábula æ	木板. (黑)板
" terra æ	地. 世界. 地球
" via æ	道路. 街道
albus a um	白的

altus a um	高的
bonus a um	好. 善. 真的
fírmus a um	結實. 堅固的
foedus a um	難看. 醜陋. 不好看的
largus a um	寬的. 廣的
longus a um	長的. 久的
magnus a um	大的
parvus a um	小的. 矮的
rotúndus a um	圓的
sédulus a um	勤謹. 出力的
tímíduS a um	小胆的
pulcher pulchra pulchrum	體面的. 美麗的. 好看的
non	不. 沒有
et	及. 也
est	他是(有)
sunt	他們是(有)

2

m. agrícola æ	農夫
f. ara æ	祭臺
" casa æ	草房
" coróna æ	花冠. 花環
" ínSula æ	海島
" María æ	瑪利亞
m. nauta æ	水手
f. pátria æ	本國. 本鄉
m. seminarísta æ	修士

f. silva æ	樹林
m. Sina æ	中國人
f. Sina æ	中國
" státua æ	雕像. 影像
" uva æ	葡萄
multus a um	多的. 許多的
pretiósus a um	寶貝的. 尊貴的. 貴重的
cuius?	誰的

3

f. Anglia æ	英國
" águila æ	老鷹
" ala æ	翅膀
" cœna æ	晚飯. 晚餐
" dzligéntia æ	勤謹. 努力

f. fémína æ	女人. 婦女
" fíliá æ	閨女
" gallína æ	草雞
" línguá æ	舌頭. 話
" sciéntia æ	學問. 科學

f. stélla æ	星晨	amant	他們愛. 喜歡
indústrius a um	勤謹的	habet	他有
Latínus a um	拉丁者	habent	他們有
Sínicus a um	中國者	laudat	他讚美. 誇獎
parat	他預備	laudant	他們讚美. 誇獎
parant	他們預備	quid?	什麼
amat	他愛. 喜歡		

4

f. ánima æ	靈魂. 心	carus a um	可愛的
„ cópia æ	多. 豐盛	cómodus a um	便易的
„ epístola æ	書信	jucúndus a um	中意. 如意的
„ fama æ	名聲. 名譽	moléstus a um	囉唆的
„ grátia æ	聖寵	necessárius a um	要緊的
m. íncola æ	居民. 民人	nóxius a um	有害的
f. musca æ	蠅子	dat	他給
„ pecúnia æ	錢. 金錢	dant	他們給
„ pœna æ	罰	monstrat	他指示(給)
„ umbra æ	影. 陰涼	monstrant	他們指示(給)
„ vîta æ	生命. 過日子	cui?	與誰

5

f. béstia æ	走獸	f. Sicilia æ	西西利
„ Gállia æ	法國	f. villa æ	莊院
„ Germánia æ	德國	ferus a um	野的
„ Itália æ	意國	in	在(要從座)
m. poëta æ	詩人	ubi?	在那裡

6

(復習 1—5 之形容詞)

m. Aloísius i	類斯	m. Paulus i	保祿
„ Franciscus i	方濟各	„ Petrus i	伯多祿
„ Jesus Christi	耶穌基利斯	„ Stanislaus i	大尼老
„ stus i	督	„ apóstolus i	宗徒
„ Joséphus i	若瑟	„ ásinus i	驢

m. amicus i	朋友	canus a um	灰色的
" cervus i	鹿	doctus a um	博學. 明白的
" Deus i	天主	flāvus a um	黃的
" discipulus i	徒弟. 學生	justus a um	公義. 公道的
" dōminus i	主子. 主人	lætus a um	高興. 喜悅的
" dolus i	詭計. 計策	malus a um	不好. 委惡的
" equus i	馬	meus a um	我的
" fīlius i	兒子	pius a um	熱心的
" inimicus i	仇人. 敵人	probus a um	正道的
" lupus i	狼	sanctus a um	聖的
" mulus i	騾子	tuus a um	你的
" mundus i	世界	suus a um	他的. 自己的
" pāleus i	帽子	fuit	他是了. 從前
" servus i	奴才. 僕人	fuérunt	是. 當過
" ursus i	熊	quis?	他們是了. 從
" vicīnus i	隣居		前是. 當過
f. história æ	行實. 歷史		誰. 那一個

7

m. cibus i	食物	m. Philippus i	斐利伯
" campus i	平原地	gratus a um	中意. 如意的
" hortus i	園子	notus a um	知道的
" ludus i	玩耍	novus a um	新的
" nūntius i	報信人	nunc	如今
" patrōnus i	主保	semper	常常的

8

m. árbitet trí	判官. 審判者	m. ventus i	風
" ager grí	田地	f. faba æ	豆子. 荳子
" faber brí	匠人. 工匠	f. planta	草. 草木. 植物
" liber brí	書. 本子	æger gra grum	有病的
" magister trí	老師. 先生. 教員. 教習	frágifer frugife- ra frugiferum	生長的
" puer erí	孩子. 孩童	miser era erum	可憐的
" vir virí	人. 男子. 丈夫		

niger gra grum	黑的	vester tra trum	你們的
noster tra trum	我們的	hic hæc hoc	這個
piger gra grum	懶惰的	ille illa illud	那個
ruber bra brum	紅的	quem?	(至座) 誰

9

n. aurum <i>i</i>	金子	n. plumbum <i>i</i>	鉛
" argéntum <i>i</i>	銀子	" tectum <i>i</i>	頂·房頂
" auxiliúm <i>i</i>	相幫·扶助	" templum <i>i</i>	堂·廟
" bellum <i>i</i>	打仗	" verbum <i>i</i>	話·言·語
" beneficiúm <i>i</i>	恩典·恩惠	" vitium <i>i</i>	毛病
" cíngulum <i>i</i>	帶子	f. Európa æ	歐洲
" cælum <i>i</i>	天·天堂	clarus a um	晴·出名·光明· 有名的
" cuprum <i>i</i>	銅	durus a um	結寔·硬的
" donum <i>i</i>	禮物·施物	sempitérnus a um	永遠·常有的
" domicílium <i>i</i>	房子·宅子	um	
" ferrum <i>i</i>	鐵	verus a um	真·寔在的
" fruméntum <i>i</i>	五穀·麥子	nempe	就是·即是
" hórreum <i>i</i>	倉房		
" metállum <i>i</i>	礦·礦物·五金		

10

m. gládus <i>i</i>	劍·刀	m. Persa æ	波斯人
m. morbus <i>i</i>	病	m. Belga æ	比國人
m. pópulus <i>i</i>	民人	tectum terræ	地蓋
n. exéplum <i>i</i>	表·樣·例	antíquus a um	古時者
n. gáudium <i>i</i>	喜樂	ímprobus a um	不正道的
n. signum <i>i</i>	記號·旗	periculósus a um	有危險的
m. f. homicída æ	兇手·殺人者	quibus?	(多數與座)與 誰們
m. piráta æ	海賊	sicut	如同
m. prophéta æ	先知		

11

n. officium <i>i</i>	本分·義務·職 業	n. regnum <i>i</i>	國都
n. oppídum <i>i</i>	城·城池	n. præmium <i>i</i>	賞報
		m. Románus <i>i</i>	羅馬人

m. pagus *i*
f. fortūna æ
f. Roma æ
ánteá
pósteá
sed
valde

庄子. 村落
運氣. 福氣
羅瑪城
從前
後來. 然後
然. 到底
混. 最. 甚

nam
nunquam
quí?
nos
vos
et — et

因爲
總不. 總沒有
(多數名座)誰
們
我們
你們
也. 一也

12

amá-re
aedificá-re
ambulá-re
celebrá-re
creá-re
coená-re
emendá-re
errá-re
habitá-re
irrigá-re
laudá-re
liberá-re
manducá-re
natá-re
narrá-re
numerá-re
optá-re
orná-re
orá-re
peccá-re
portá-re
recitá-re
superá-re
tentá-re

愛. 喜歡
修. 蓋. 建築
遊. 逛
慶. 賀
造. 化. 成. 立
吃. 晚. 飯
改. 改. 正
差. 錯
居. 住
澆. 灌
讚. 美. 誇. 獎
救. 援
吃. 吃. 飯
浮. 水
述. 說
數. 數. 計. 算
願. 欲. 盼. 望. 求
紮. 裏. 裝. 飾. 修
求. 念. 經
犯. 罪
帶. 駝. 拾. 送
誦. 念
得. 勝. 超. 過
誘. 惑

vastá-re
vituperá-re
visitá-re
volá-re
m. flúvius *i*
m. Germánuus *i*
m. Græcus *i*
n. festum *i*
n. peccátum *i*
m. Judáeus *i*

m. Philistáeus *i*
m. óculus *i*
f. rosa æ
n. rosárium *i*
f. aqua æ
f. ecclésiá æ
f. fábulá æ
ego
tu
cum
sæpe
ítaque
celebráre festum

傾. 覆. 壞. 滅
責. 罰. 責. 備
看. 望. 朝. 拜
飛. 速
河
德. 國. 人
希. 臘. 人
瞻. 禮
罪. 過
右. 代. 亞. 人. 猶
太. 人
斐. 利. 得. 人
眼. 目
玫. 瑰. 花
玫. 瑰. 經
水
聖. 堂
古. 事. 寓. 言
我
你
同. (要. 從. 座)
屢. 次
所. 以
過. 瞻. 禮

13

accusá-re
educá-re

告
教. 訓. 教. 育

damná-re
judicá-re

詞. 定. 罪
判. 斷. 審

remunerá-re	賞報	n. ædificium i	房屋·樓房·建築
servá-re	保存·守	a (ab)	從·叫·被·着
n. institútum i	規矩·制度		(要從座)

14

débe-o	débu-i	débi-tum	debé-re	該當·次
dóce-o	dócu-i	doc-tum	docé-re	教·教訓·教授
flóre-o	flóru-i	—	floré-re	開花·興旺
hábe-o	hábu-i	hábi-tum	habé-re	有·得
mére-o	méru-i	méri-tum	meré-re	掙·有功
móne-o	mónu-i	móni-tum	moné-re	勸·告訴
térre-o	térru-i	térri-tum	terré-re	嚇·唬
tíme-o	tímu-i	—	timé-re	怕·害怕

要與座者

displice-o	displicu-i	displici-tum	displicé-re	不如意
nóce-o	nócu-i	nóci-tum	nocé-re	害·有害
páre-o	páru-i	—	paré-re	聽命·順從
pláce-o	plácu-i	pláci-tum	placé-re	如(中)意·悅樂
præbe-o	præbu-i	præbi-tum	præbé-re	獻給·給
stúde-o	stúdu-i	—	studé-re	專務·學·念書

f. flamma æ	火頭	ætérnus a um	永遠的
f. glória æ	光榮	falsus a um	邪的·假的
f. lana æ	毛·羊毛	merére pœnam	該受罰
f. litterae árum	學問	merére glóriam	該受光榮
m. christiánus i	教友	præbére auxili- lium	相幫
m. deus i	神	vita ætérna	常生
m. tyránnus i	虐王	pœna ætérna	永罰
m. agnus i	綿羊·羔羊	doná-re	賞給
*n. præmium i	賞報	quare	爲何
n. vallum i	牆·保障	si	若是
n. mandátum i	命令		

15

admóné-o	admónu-i	admóni-tum	admoné-re	勸·告訴
adhíbe-o	adhíbu-i	adhíbi-tum	adhibé-re	使·用
exérce-o	exércu-i	exérci-tum	exercé-re	演習·練習
hábe-o	hábu-i	hábi-tum	habé-re	以爲·稱爲·算
téne-o	ténu-i	—	tené-re	拿(攙)住

m. ángelus <i>i</i>	天神	n. stúdiu <i>m</i> <i>i</i>	專務.念書
n. arma órum	兵器.陣.軍器	n. vínculu <i>m</i> <i>i</i>	鎖鍊
n. perículu <i>m</i> <i>i</i>	危險	sevérus a um	利害的
n. semináriu <i>m</i> <i>i</i>	修道院	vitá-re	躲避

16

f. doctrína æ	學問	egrégíus a um	卓絕的.超等的
f. glória æ	名譽.光榮	*indústrius a um	勤勞的
m. flávius (<i>i</i>) Cæ-	楊子江	latus a um	廣的.寬的
rúleus (<i>i</i>)		pius a um	孝順的
m. flávius (<i>i</i>) Fla-	黃河	præclárus a um	很有名的
vus (<i>i</i>)		*orná-re	榮彩.彩飾
f. magna (æ) có-	很多的	de	論(要從座)
pia (æ)			
cæruíleus a um	藍的		

17

f. áctio ónis	行爲	m. pavo ónis	孔雀
f. légio ónis	旗兵	m. sermo ónis	談論.論說
f. nátio ónis	國都	f. Africa æ	斐洲
f. occásio ónis	機會	f. penna æ	翎
peccatórum oc-	(犯)罪的機會	f. causa æ	緣故.因由.原因
cásio		f. discórdia ae	不和陸
f. orátio ónis	講論.演說.祈求	„ invidia ae	嫉妬
f. religio ónis	教會.道德.宗教	n. præcéptu <i>m</i> <i>i</i>	規矩.章程
f. rátio ónis	明悟.推論.性理	pravus a um	不正道的
f. régio ónis	地方	Románu <i>s</i> a um	羅馬的
m. carbo ónis	炭	stultus a um	糊塗的
m. Cícero ónis	西塞祿(人名)	qualis (單數)	怎麼樣的
m. latro ónis	強盜.土匪	quales (多數)	„ „ „ „
m. leo ónis	獅子	sine	沒有.無(要從座)

凡話前有星標(即)者乃已讀過者。

18

m. homo inis	人	m. líberi órum	兒女
m. martyr yris	致命的	f. natúra ae	本性 自然界
f. consuetúdo inis	習慣	" ira ae	生氣 忿怒
consuetúdo mala	慣病 惡習	modéstus a um	端正的
" fortitúdo inis	勇敢 勇德	várius a um	各樣 不一樣的
" imágo inis	像 肖像	alter era erum	別的 另一個
" orígo inis	因由 根源 原	consuetúdo est	習慣 成自然
" pulchritúdo inis	美麗	áltera natúra	
" valetúdo inis	無病 壯實	monstrá-re	指示
" virgo inis	童貞	superá-re	打敗 征服
m. ordo inis	次序		

19

m. calor óris	熱 熱度	f. coniarátio ónis	作反 革命
" color óris	顏色	m. prínceps prín-	皇上 王
" clamor óris	喊叫 叫喚	cipis	
" creátor óris	造物主 大造	" Augústus i	與古士都
" dolor óris	疼痛 難受	" avus i	祖父
" imperátor óris	皇帝 元帥 督	" Méntius i	孟子
	軍	f. audácia ae	大胆
" labor óris	做活 勞苦	" dívítiae árum	財貝
" mercátor óris	買賣人 商人	" lácrima ae	淚
" odor óris	氣味 香氣	n. inítium i	起頭
" orátor óris	講論人 演說	n. lílium i	玉藪花
	家	clarus a um	有名的
" pastor óris	牧童 牧人	certus a um	一定 准的
" praécéptor óris	老師 師傅	certus ordo	準繩
" scriptor óris	著書家 寫書	plenus a um	滿的 (要的座
	者	vita labórum ple-	或從座)
" timor óris	懼情	na	一輩子有勞
" viátor óris	走路的 旅者	inítio	起頭的時候
" victor óris	得勝者	excitá-re	催逼
" flos floris	花	excitá-re lácrimas	催淚
" mos moris	風俗 品行	imperá-re	出命 命 (要與座)
f. arbor árboris	樹木	contra	相反 (要至座)
" uxor uxóris	妻子		

20

m. *custos custodis* 看守者
 „ *eques equitis* 馬兵. 騎兵
 „ *hospes hóspitis* 客
 „ *miles málitis* 兵. 當兵的. 軍人
 „ *pes pedis* 腳. 蹄子
 „ *pedes peditis* 步兵
 „ *sacérdos sacer-* 鐸德. 神父
 dóts
 f. *merces mercédis* 工錢. 賞報. 薪俸
 „ *missa æ* 彌撒
 celebráre mis-
 sam

f. *quies quiétis* 休息. 歇息
 „ *seges ségetis* 莊稼. 苗子
 „ *pugna æ* 陣. 打仗
 m. *elephántus i* 象
 n. *scutum i* 銅牌
 **latus a um* 寬的
perniciósus a um 有害的 (要與座)
delectá-re 悅樂……心
repudiá-re 不收留
sacrificá-re 祭祠 (要與座)
vigilá-re 打更. 守夜
post 在…以後. 要至座)

21

f. *cauda ae* 尾
 *m. *cibus i* 食物. 食料
 *n. *frzméntum i* 穀物
 f. *juba ae* 鬃
 f. *pálea ae* 乾草

*f. *pátria ae* 本國. 故鄉
 m. *pilus i* 毛
 f. *victória ae* 戰勝. 得勝
robústus a um 強壯. 有筋的
raro 稀少的

22

f. *aestas átis* 夏天
 aestáte 夏天時
 f. *aetas átis* 年紀. 世代
aetáte nostra 當今之世
 f. *auctóritas átis* 權柄. 勢力
 „ *calámitas átis* 災難
 „ *celéritas átis* 飛快. 快. 速度
 „ *cívitas átis* 本城. 國家
 f. *felícitas átis* 福樂
 „ *libértas átis* 自主(權). 自由
 „ *paupértas átis* 貧窮. 貧苦
 „ *societas átis* 會. 黨. 來往
malórum societas 交接. 惡人
 f. *tempéstas átis* 風雨. 天氣

f. *utilitas átis* 益處. 效用
 „ *véritas átis* 真理
 „ *volúptas átis* 私慾. 快樂
 m. *nemo* 無人
 f. *supérbia æ* 驕傲
durus a um 苦忍的
tutus a um 平穩. 妥當的
pará-re 預備
ferre 不. 大離
apud 在…跟前 (要至座)
pro 爲 (要從座)
quando 多咎

23

m. n. sal salis	監 日頭. 太陽	amor pátricæ	愛國
m. sol solis	日頭. 太陽	m. splendor óris	光亮
f. iuventus útis	年輕時. 年輕 人	f. pietas átis	孝敬. 熱心
„ palus údis	湖地	f. história æ	鋼鑑. 歷史
„ salus útis	救. 援	f. Mongólia æ	蒙古
„ senectus útis	老年時. 老年 人	*n. vinculum i	連合
„ sérvitus útis	爲奴. 奴隸	ægrótus a um	有病的
„ virtus útis	德行	cálidus a um	熱的
virtútis occasio	(修)德行的機 會	humánus a um	人, 會
m. auctor óris	創造者	societas húmana	社會
m. amor óris	愛. 愛情	morósus a um	難知的. 難隨 心的
		sevérus a um	穩重
		spléndidus a um	光明

24

m. ártifex artifi- cis	匠人. 技藝家. 美術者	f. hiems hiemis	冬天
m. dux ducis	兵頭. 將軍	f. volúntas átis	意思. 欲. 意志
m. grex gregis	羣	volúntas regis	君之所欲
grees agnórum	羊羣	f. concórdia æ	和睦
m. iudex iudicis	判官	f. consciéntia æ	良心
m. rex regis	皇上. 帝. 君. 王	f. sapiéntia æ	明智. 智德. 上 智
f. crux crucis	十字. 十字架	n. præsidium i	保護
„ lex legis	法律	amor pópuli	民愛
„ lux lucis	光. 光亮	diutúrnis a um	長久的
„ pax pacis	平安	iniústus a um	不公道的
„ radíx radícis	根. 樹根	vero (後置詞)	到底
„ vox vocis	聲音	illustrá-re	光照. 照明. 照 耀
m. lapis lápidis	石頭	*vituperá-re	輕慢

25

m. civis is	本城人	m. ignis is	火
m. crinis is	頭髮	m. orbis is	球
m. finis is	終. 結局	orbis terrárum	地球. 世界
m. hostis is	敵人. 仇家	m. panis is	乾糧. 麵包

m. piscis is	魚
m. unguis is	爪. 指甲
m. vermis is	虫. 子
f. avis is	鳥. 飛禽
" auris is	耳. 朵
" clares is	漿. 難
" classis is	船. 隊. 班
" fames is	餓. 饑
" feles is	貓
" navis is	船
" nubes is	雲. 彩
" ovis is	羊. 綿羊

f. pellis is	皮
" vestis is	衣. 裳. 衣服
" vulpes is	狐. 狸
m. mendicus i	乞. 人. 要飯的
f. cōpia æ	多. 大. 些
dīversus a um	不. 一. 樣. 的
fugā-re	趕. 散. 追. 跑
lacerā-re	撕. 破
nominā-re	叫. 名. 呼
obscurā-re	遮. 住
superā-re	勝. 佔
vel	或. (是)

26

f. agricultūra æ	農. 業
m. anser anseris	鵞
m. f. bos bovis	牛
n. fundamentum i	基. 礎. 根. 本
m. gallus i	雄. 雞
m. imber bris	雨
f. indūstria æ	努. 力. 勤. 勞
f. inōpia æ	窮. 乏. 務
n. negōtium i	事. 務
f. patiētia æ	忍. 耐

f. prōbitas ātis	正. 直. 廉. 潔
n. provērbium i	俗. 語. 諺. 語
m. Sinēses ium	中. 國. 人
m. taurus i	公. 牛
m. vicus i	村
gloriōsus a um	光. 榮. 的
laboriōsus a um	勤. 勉. 的
laborā-re 1.	勞. 動. 動. 作
*præbē-re 2.	給. 供. 給

27

m. adolescēntis	幼. 年. 人
m. dens dentis	牙
m. fons fontis	泉. 源
m. infans infāntis	小. 嬰. 孩
m. mons montis	山
m. pons pontis	橋
m. serpens éntis	長. 虫
m. torrens éntis	山. 河. 瀑. 布
f. arx arcis	炮. 台
f. ars artis	手. 藝. 技. 術. 美. 術

f. frons frontis	額
f. frons frondis	樹. 葉
f. gens gentis	民. 人
f. merx mercis	貨. 物
f. mors mortis	死. 亡
morte multāre	定. 死. 罪
f. nox noctis	黑. 夜
f. pars partis	分. 子
f. sors sortis	運. 氣
f. urbs urbis	城. 城. 池
m. venātor ōris	獵. 人. 打. 圍. 的

f. Bábylon ónis	巴比倫
m. murus <i>i</i>	城牆
m. collis is	小山. 小丘
f. vallis is	山谷
„ cavérna ae	山洞
n. prárum <i>i</i>	草地
„ saxum <i>i</i>	大石
„ venénum <i>i</i>	毒藥
amóenus a um	溫和的
beátus a um	有真福的
férreus a um	鐵的
lapideus a um	石頭的
parus a um	少的
paucus a um	少的
rápídus a um	急速的

adorá-re	欽崇
emaná-re	流出來
honorá-re	光榮. 孝順
multá-re	罰. 定罪
necá-re	殺
potá-re	喝. 飲
spoliá-re	奪去
ante	在...以前(要至座)
étiam	連也
ex	從(要從座)
in	到往(要至座)
num	難道
nequáquam	一點不
quómo	怎麼樣

28

m. canis is	狗. 犬
„ fráter tris	弟. 兄
„ júvenis is	幼年人
„ pater tris	父親
„ senex senis	老人. 翁
f. mater tris	母親. 根原
m. paréntes um	父母
f. soror óris	姐妹
m. lepus léporis	兔子

f. repetitio ónis	溫習. 復習
„ cástítas átis	潔德
„ familia ae	家
n. consílium <i>i</i>	主意. 勸言
m. Cain (不變)	加音
latrá-re	咬. 叫喚
an	莫非
erga	向着(要至座)

29

n. carmen cárminis	詩
„ flúmen flúminis	河
„ fulmen fúlminis	閃電. 電光
„ lumen luminis	光
„ nomen nóminis	名字. 姓
„ corpus córporis	肉身. 身量
„ decus décoris	光彩. 榮
„ dedécus dedé- coris	丟人. 不光彩
„ frígus frígoris	冷

n. tempus témporis	時候. 工夫
„ genus géneris	樣子. 類
„ onus óneris	重任. 載
„ vulnus vúlneris	傷
„ sídus síderis	星辰
„ jus jaris	理. 義理
„ jure	以理. 有理
„ iter itíneris	道路. 路程
„ ver veris	春天
„ caput cápitis	頭. 章. 課

n. *os oris* 嘴. 口
 „ *os ossis* 骨頭
 „ *fulgur fulguris* 閃電. 電光
 f. *lectio ónis* 工課
 „ *mens mentis* 明悟
 m. *Salvator óris* 救世主
 f. *sententia ae* 意見
 „ *pigrítia ae* 懶惰
 „ *América ae* 美洲
 m. *médicus i* 醫生
 „ *ánimus i* 心. 靈魂
 „ *somnus i* 睡覺
 n. *Capitolium i* 卡比托而神廟

liber carminum 詩經
ignótus a um 不知道的
praetérítus a um 過去. 已往者
sanus a um 好的. 無恙的
áureus a um 金子的
nocte 黑夜間
quot — tot 多麼些 — 這
 麼些
Quot cápita tot 各人各見 (格
sententiae. 言)
Mens sana in 體爽精神 (格
córpore sano. 言)
saná-re 治好

30

n. *altáre* 祭台
 „ *cubíle is* 床
 „ *mare is* 海
 „ *terra marítque* 在水陸
 „ *praesépe is* 馬槽
 „ *rete is* 網
 „ *sedíle is* 坐位. 椅子

n. *exémplar áris* 表樣
 „ *ánimal ális* 走獸. 動物
 „ *tribúnal ális* 衙門. 法院
 „ *vectígal ális* 錢糧. 税金
 „ *lítus lítoris* 邊岸
indicá-re 指給
cur 爲何
-que 及 (接尾辭)
d-o ded-i da-tum da-re 納給
 納種

d-o ded-i da-tum da-re

31

f. *antíquitas átis* 古時
 n. *dúbium i* 疑. 疑惑
 „ *palátium i* 宮殿
 m. *Rómulus i* 羅馬木祿
 „ *Summus (i)*
 „ *Póntifex (icis)* 教皇
 „ *Vaticánuus i* 華諦崗

Palatínus a um 帕臘亭的
unus a um 一個
inter 在中 (要至座)
septem 七個
tantum 只. 光
ex nómine suo 以己名

32

acer acris acre
álacer álacris álacre
celer céleris célere

尖快. 利害的. 看的准
 心火. 高興的
 速快的

céleber	célebris	célebre	出名的
salúber	salúbris	salúbre	養人.營養.衛生的
m. aēr áeris	氣.空氣	nuntiá-re	告訴.報告
m. Japonénsis is	日本人	inter	在...當中(要至座)
álacri ánimo	有心火.高興	vere	春天(的時候)
robústus a um	有筋的		

33

admírabilis e	奇妙的	要與座者	
brevis e	短的	símilis e	相似的
cívilis e	本城的	dissímilis e	不相似的
crudélis e	暴虐	fidélis e	忠信的
coeléstis e	天上	infidélis e	不忠信的
commúnis e	公的.公共的	útilis e	有益處
diffícilis e	難.不容易的	inútilis e	無益處
dulcis e	甜的.甘甜的	m. comes cómitis	夥計
fácilis e	容易的	m. sócius i	同伴.夥計
fértilis e	多生長的	n. domicílium i	住處.屋子
fortis e	勇敢的	n. solátium i	安慰
gravis e	重的	n. mendácium i	瞎話
hílaris e	和悅的	n. pondus pón-deris	分量.重量
húmilis e	心謙.矮的	n. scelus scéleris	罪
illústris e	出名.顯明	m. error óris	差錯.錯誤
immortális e	不死不滅	*f. hiems híemis	冬天
mitis e	良善的	híeme	冬天(的時候)
mortális e	有死的	bellum (i) civíle (is)	內亂
omnis e	一總的.衆.凡	omne infínum	萬事起頭
príncipális e	爲首.第一的	piétas erga pá-réntes	孝敬父母
terréstris e	地上的	-ne (接尾詞)	麼.呢
trístis e	憂愁.憂悶的		
turpis e	醜陋.丟人的		
suavis e	甘甜的.人愛的		

34

audax ácis	大胆的	clemens éntis	仁愛.慈善的
felíx ícis	有福	déligen. éntis	勤謹.用心
infélíx ícis	無福	ingens éntis	大的

innocens éntis	無罪的	par paris	一樣.相似的
pauper eris	窮的.窮人(多數的座 um)	pari ánimo esse	心同意合
potens éntis	有能力的	vetus véteris	古時的(多數的座 um)
prudens éntis	明白的	horribilis e	可怕的
præstans ántis	超衆.出等的	terribilis e	可怕的
sápiens éntis	明智的	atténtus a um	留心.注意的
vêhemens éntis	利害的	f. moléstia æ	辛苦
imprúdens éntis	不明白的	m. númerus i	數目
cóncors córdis	同心.和睦的	recusá-re	辭.推也.及
discors córdis	不和睦的	atque	
miséricors córdis	仁慈的		

35

m. cantus us	唱歌.叫喚.嗚.聲	m. senátus us	議事會.元老院.議院
m. currus us	車子.御車	m. vultus us	臉面
m. cursus us	跑.走	f. manus us	手
m. equitátus us	馬隊	m. autúmnus i	秋天
m. exercítus us	兵馬.兵族	*n. præsidium i	保護.護園
m. fluctus us	浪頭	n. spéculum i	鏡子
m. fructus us	菓子	*tutus a um	妥當的
m. ímpetus us	攻擊.(波)瀾	navis longa	戰船
m. lacus us	湖	mare altum	漫海
m. magistrátus us	作官的.官長	navigá-re	航海
m. occásus us	落.沒	*manducá-re	吃
m. ortus us	出	vulnerá-re	傷
m. portus us	碼頭.海口	an	或...或...

36

n. cornu us	角	m. gustus us	嘗(官).滋味.味覺.
n. genu us	膝	m. intelléctus us	明悟.知力
m. audítus us	聽(官).聽覺	m. motus us	動.運動
m. événtus us	終久.成敗		
m. éxitus us	終.死		

*凡話前有*者乃已讀過者.

m. odorátus us	聞(官). 嗅. 嗅覺	m. páries parietis	牆. 壁
„ sensus us	[五]官. 知覺	f. sedes is	坐位. 地處
„ tactus us	摩(官). 觸覺	incértus a um	不一定的
„ victus us	吃穿吃的	conténtus a um	知足的
„ visus us	看見. 見(官). 視覺	parvus a um	少. 小的
„ réditus us	回來	díves dívitis	富的. 財主
n. ánimál ális	牲和	quínque	五個
m. caecus i	瞎子	Evéntus stultó-	愚人先經一
„ surdus i	聾子	rum magíster	事. 後長一智

37

n. Breviárium i	本分經(本子)	f. ecclésia (ae)	聖教會
„ collóquium i	談話	cathólica (ae)	
f. coniugátio ónis	聯法	f. régula ae	規則
„ declinátio ónis	變法	permúltus a um	很多的
m. doctor óris	學者. 學士	adhuc	還

38

f. ácies aciéi	陣	f. cāritas átis	愛德
m. f. dies éi	日子. 天	f. hébdomas	(七天的)一主
f. effigies éi	像. 肖像	hebdómadis	日. 星期
„ fides fidei	信德	rarus a um	稀罕. 稀少的
„ glácies éi	冰凌	secúndus a um	順當的
„ planities éi	平原地	públicus a um	公的
„ res rei	事請. 物件	advérsus a um	不順的. 逆的
„ spes spei	望德. 盼望	res advérsa	逆事. 不順當
„ fácies éi	臉面		的事
m. merídiés éi	晌午	res secúnda	順當事
f. hora ae	小時. 點鐘	res pública	民國. 國家
n. cómmodum i	便易	juxta	按着(要至座)
f. administrátio	管理	*septem	七個
ónis.		quot	幾個. 多少
*f. orígo oríginis	因由	*sine	無. 沒有(從座)

39

m. Confútius i	孔子	n. nihil (不變)	無事. 沒什麼
„ peccátor óris	罪人	n. opus óperis	工程. 事業

velox ócis 快的
lenis e 溫和的
profundus a um 深的
asper era erum 嚴厲的

réliquus a um 別的
voca-re 名. 呼. 姓. 喊叫
Quo nómine vo- 你叫(姓)什麼
cáris?

40

m. Arabs Arabis 亞刺伯人
" Joánes is 若望
" Sálomon ónis 撒落滿
f. modéstia æ 端正

f. fera æ 野獸
n. praecéptum i 命令
benignus a um 良善的
nóbilis e 尊貴. 高尚的

41

bonus 好的. 強的
malus 惡. " 毒"
magnus 大 "
parvus 小 "
multus 許多的

mélior, mélius 更好的
peior, peius " 惡 "
maior, maius " 大 "
minor, minus " 小 "
plus, plus " 多 "

óptimus 很好的
péssimus " 惡 "
máximus " 大 "
mínimus " 小 "
plúrimus " 多 "

注意 O plus 單數的座 pluris, 多數的座 plácium.

f. luna æ 月亮. 太陰
m. fur furis 賊
*f. valeúdo inis 無病
cálidus a um 熱的. 燠和的

*caerúleus a um 藍的
*flúvius Caerúleus 揚子江
migrá-re 遷窩. 搬家. 居

42

*n. negotium i 事務
f. salus (útis) 公安
commúnis (is)
*f. virtus útis 能幹. 力氣
f. virtus (útis) 武本事
militáris (is)
agréstis e 農的

gravis e 嚴格的
simplex icis 儉約的
ignorá-re l. 不知
obtemperá-re l. 守. 服從. 遵守
(與座)
spectá-re l. 看. 注意

43

f. féria æ 瞻禮(二三等).
放學期. 放假

*m. líberi órum 兒女
futúrus a um 將來的

<i>matūrus</i> a um	熟的	<i>merīdie</i>	晌午
<i>supērbus</i> a um	驕傲的	<i>mīnime</i>	一點不
<i>fidēlis</i> e	恆心. 忠厚的	<i>vé-pere</i>	晚晌
<i>brevi</i> (tēmpore)	不多時. 快	* <i>si</i>	若. 若是
<i>hōdie</i>	今天	<i>usque ad</i>	至到. 以致到
<i>heri</i>	昨日		(要至座)
<i>mane</i>	早晨		

44

* <i>dīves</i> <i>dīvitis</i>	富貴的. 地主	* <i>sanus</i> a um	治好了的. 無恙的
<i>verax</i> <i>ácis</i>	實在	<i>ut</i>	料. 爲的(傍態)
<i>gravis</i> e	穩重	<i>ne</i>	別(要傍態)
<i>benévulus</i> a um	善心	<i>mox</i>	快. 不久
* <i>contētus</i> a um	心足	<i>ūtīnam</i>	巴不得(要傍態)
<i>parvo</i> <i>contētus</i>	以少事心足		

45

* <i>f. societas</i> <i>átis</i>	會. 交接. 來往	<i>maculá-re</i>	髒
<i>societas</i> <i>malōrum</i>	交接惡人. 不好的來往	* <i>monstrá-re</i>	指給
<i>f. cupiditas</i> <i>átis</i>	貪情	<i>memorá-re</i>	記着. 記得
* <i>n. mandátum</i> <i>i</i>	誠命	<i>observá-re</i>	守. 遵守
<i>f. amicitia</i> <i>æ</i>	交情	<i>pugná-re</i>	打仗. 交戰
* <i>f. victória</i> <i>æ</i>	勝仗	<i>reportá-re</i>	帶回來. 得
* <i>spléndidus</i> a um	光彩的	* <i>saná-re</i>	治好
<i>bellá-re</i>	打仗. 交戰	<i>sperá-re</i>	盼望
<i>castigá-re</i>	責備. 罰	<i>nisi</i>	若不. 除非
<i>cremá-re</i>	燒. 焚	<i>orá-re</i> <i>pacem</i>	求和
<i>cantá-re</i>	唱歌. 叫喚	<i>reportá-re</i> <i>victóriam</i>	得勝而歸
<i>desperá-re</i>	失望	<i>Errá-re</i> <i>humánū</i> <i>est.</i>	人人能錯
<i>expectá-re</i>	等候	<i>Quómōdo</i> <i>nomináris?</i>	你姓什麼
<i>fírmá-re</i>	堅固		
<i>impetrá-re</i>	求得		
<i>laborá-re</i>	專務. 勞苦		

46

<i>m. advēntus</i> <i>us</i>	來到	<i>m. praeses</i> <i>prae-</i>	官. 大總統
<i>m. cárnifex</i> <i>car-</i>	劊子手	<i>sidis</i>	
<i>nificis</i>		<i>appellá-re</i>	名. 名爲. 叫

creá-re	造. 揀選	vexá-re	輕慢. 囉唆
expugná-re	攻破	frustra	白白的
mutá-re	改變	nec	也不

47

*adbibe-o	adhíbu-i	adhíbi-tum	adhibé-re	用. 使
appare-o	appáru-i	appári-tum	appare-re	顯出來
cáre-o	cáru-i	—	caré-re	缺少(要從座)
coërce-o	coërcu-i	coërci-tum	coërcé-re	拘束. 約束
dóle-o	dólu-i	—	dolé-re	難受
*exérce-o	exércu-i	exérci-tum	exercé-re	操練. 演習. 練習
táce-o	tácu-i	táci-tum	tacé-re	不說話. 不自聲
vále-o	válu-i	váli-tum	valé-re	有能. 好. 無病
valésne?	你好麼	vale!	valéte!	請安
intérog-o	áv-i	á-tum	á-re	問

f. resurrectio ónis	復活	m. honor óris	地位. 光榮
n. vinum i	酒	ornátus a um	穿着(要從座)
n. ingénium i	明悟. 才分	forte	忽然
n. dormitórium i	睡覺屋. 寢室	jam	在後. 然後
n. refectórium i	飯廳. 膳堂	debére benefícia	蒙父母的恩
f. aurícula æ	耳朵	paréntibus	
f. Gráecia æ	希臘國	modum adhibére	知足. 有尺寸
f. laus laudis	光榮	in societáte senum	在老人跟前
f. dignitas átis	身分. 沉重		

48

detérre-o	detérru-i	detérri-tum	deterré-re	嚇唬. 禁止
			a peccáto	驚戒罪
obtíne-o	obtínu-i	obtén-tum	obtíné-re	得
m. Nero ónis	尼祿(王名)	nullus a um		無一個
n. próelium i	打仗. 陣. 戰			

49

m. áditus us	進口	*m. éxitus us	出口. 去向
n. astrum i	星. 天	m. trames itis	道(路)
n. bívium i	歧路	angústus a um	狹小的

*asper a um 不平的
 augústus a um 高尙的
 ínvius a um 不通行的
 praeceps cípitis 嶮阻的

speciósus a um 華美的
 spínósus a um 多刺的
 *ambulá-re l 走
 coroná-re l 加冕·高升

50

*f. ala ae 翅
 m. dígitus i 指頭
 f. ecclésia ae 聖教會·聖堂
 m. Februárius i 陽歷二月
 *m. pagus i 村·庄
 n. castra órum 營盤
 n. punctum i 分(鐘)·點
 m. mensis is 月
 multus a um 好幾個

bissextilis e (dies) 閏日
 m. annus i 年
 ad 爲·到..(至座)
 ante 頭...以前(至座)
 aut 或是
 nondum 還沒有
 *póstea 後來·在後
 satis est 足·够了

51

f. familia æ 家
 *f. hora æ 小時
 m. Adamus i 亞當
 m. Benedictus i 本篤
 m. Cárolus i 加祿
 f. Eva æ 厄娃
 m. Iacóbus i 亞各伯
 *m. Joánnes is 若望
 m. Pius i 比約
 m. pónitifex pón- 教皇
 tíficis
 m. succéssor óris 接位者·繼任者
 f. dynastía æ 朝代
 res pública Si- 中華民國
 nénsis
 natus a um 生了的
 quotus a um 第幾個的
 régius a um 皇上·王子的
 régia familia 朝代
 últimus a um 末了的

Sinénsis e 中國者
 primánus a um 第一班的
 secundánus a um 第二 ” ”
 tertíanus a um 第三 ” ”
 quartánus a um 第四 ” ”
 quintánus a um 第五 ” ”
 sextánus a um 第六 ” ”
 septimánus a um 第七 ” ”
 octavánus a um 第八 ” ”
 f. Domínica æ 主日
 n. Sábbatum i 曠禮七
 m. Januárius i 正月
 ” Februárius i 二月
 ” Mártius i 三月
 ” Aprílis is 四月
 ” Maius i 五月
 ” Június i 六月
 ” Iúlius i 七月
 ” Augústus i 八月
 ” September bris 九月
 ” Octóber bris 十月

m. Novémber bris	十一月		per	過.經間(至座)
„ Decémber bris	十二月.臘月		regna-re	作皇上.爲王
p. Chr. n. = post Christum natum				天主降生後

52

n. bonum <i>i</i>	財具.寶貝		inter se	(他們)彼此
m. culter cultri	刀子		mecum	同我一齊
m. Thomas æ	多默(呼座 a)		secum	同他自己
abnegá-re	克苦.辭		tecum	同你—齊
abnegá-re se	克己			

53

m. Abel	亞伯爾		impíus a um	不熱心的
*m. Cain	加音		univérsus a um	普.闊.普通的
délé-o	delév-i	delé-tum	delé-re	滅

54

*f. história æ	故事.歷史		bellicósus a um	好打仗的
f. poténtia æ	能.能力		intérdum	有時
*f. régula æ	規矩.規則		aliquándo	有時
f. índoles is	脾氣		guberná-re	掌管.治
„ salus útis	真福.性命		*raro	稀罕.少

55

m. Andréas æ (呼座 a)	安得肋		n. impérium <i>i</i>	國權.國
m. Tobías æ (呼座 a)	多比亞		n. malum <i>i</i>	惡事
f. doctrína æ	道理		n. ómnia um	萬物
f. herba æ	草木		*bonus a um	強的
vide-o	vid-i	vi-sum	vidé-re	見.看見.視

56

col-o	cólu-i	cul-tum	cóle-re	孝.恭敬.修.種
claud-o	claus-i	clau-sum	cláude-re	關.鎖
contémn-o	contémps-i	contémp-tum	contémne-re	輕看.輕慢
dic-o	dāx-i	dic-tum	díce-re (命態 dic)	說

<i>defénd-o</i>	<i>defénd-i</i>	<i>defén-sum</i>	<i>defénde-re</i>	保護
<i>duc-o</i>	<i>dux-i</i>	<i>duc-tum</i>	<i>duce-ro</i> (命態)	<i>duc</i> 領·帶
<i>disc-o</i>	<i>dídic-i</i>	——	<i>disce-re</i>	學
<i>em-o</i>	<i>em-i</i>	<i>emp-tum</i>	<i>éme-re</i>	買
<i>metu-o</i>	<i>metu-i</i>	——	<i>metúe-re</i>	害怕
<i>minu-o</i>	<i>minu-i</i>	<i>minú-tum</i>	<i>minúe-re</i>	減少
<i>mitt-o</i>	<i>mis-i</i>	<i>mis-sum</i>	<i>mitte-re</i>	打發·送
<i>reg-o</i>	<i>rex-i</i>	<i>rec-tum</i>	<i>rége-re</i>	管·治
<i>scrib-o</i>	<i>scrips-i</i>	<i>scrip-tum</i>	<i>scribe-re</i>	寫(字)
<i>tribu-o</i>	<i>tribu-i</i>	<i>tribú-tum</i>	<i>tribúe-re</i>	給·分與·施
<i>vinc-o</i>	<i>vic-i</i>	<i>vic-tum</i>	<i>vínce-re</i>	勝·得勝
<i>viv-o</i>	<i>vix-i</i>	<i>vic-tum</i>	<i>víve-re</i>	度·生活着
<i>m. Bias</i>	<i>Biántis</i>	貝亞斯	<i>mendax</i>	撒謊的
<i>n. beneficium</i>		哀矜·恩典	<i>*véspere</i>	晚上·後晌
<i>m. janitor</i>	<i>óris</i>	看門的	<i>ex</i>	在...中(從座)
<i>f. lætítia</i>	<i>ae</i>	喜樂·喜歡	<i>militam est</i>	兵役之事
<i>cum magná lætítia</i>		甚喜歡	<i>verum dicere</i>	說實話
<i>n. fruméntum</i>	<i>i</i>	糧食·五穀	<i>Non scholae, sed</i>	學非為師而
<i>m. pagánus</i>	<i>i</i>	外教人	<i>vítæ discimus.</i>	為終身
<i>„ paradísus</i>	<i>i</i>	(原祖之)地	<i>beneficium tri-</i>	行哀矜
		堂·天堂	<i>büere</i>	
<i>f. Scriptúra Sacra</i>		聖經		

57

<i>argu-o</i>	<i>argu-i</i>	<i>argú-tum</i>	<i>argúe-re</i>	告
<i>cognósc-o</i>	<i>cognóv-i</i>	<i>cógni-tum</i>	<i>cognósce-re</i>	看出來·認得
<i>cond-o</i>	<i>cóndid-i</i>	<i>cóndi-tum</i>	<i>cónde-re</i>	修蓋
<i>córrig-o</i>	<i>corréx-i</i>	<i>corréc-tum</i>	<i>corrige-re</i>	改正
<i>déstru-o</i>	<i>destrúx-i</i>	<i>destrúe-tum</i>	<i>destrúe-re</i>	滅
<i>dilig-o</i>	<i>diléx-i</i>	<i>dilée-tum</i>	<i>dilige-re</i>	疼愛·愛
<i>dirig-o</i>	<i>diréx-i</i>	<i>diréc-tum</i>	<i>dirige-re</i>	向·往
<i>dívid-o</i>	<i>dívis-i</i>	<i>dívi-sum</i>	<i>dívide-re</i>	分開·分
<i>fall-o</i>	<i>félle-i</i>	<i>fal-sum</i>	<i>fálle-re</i>	哄騙
<i>laed-o</i>	<i>laes-i</i>	<i>lae-sum</i>	<i>láede-re</i>	得罪
<i>négleg-o</i>	<i>negléx-i</i>	<i>negléc-tum</i>	<i>neglége-re</i>	忽畧·耽誤
<i>occíd-o</i>	<i>occíd-i</i>	<i>occi-sum</i>	<i>occide-re</i>	殺
<i>redúc-o</i>	<i>redúx-i</i>	<i>redúc-tum</i>	<i>redúce-re</i>	領回

relinqu-o	reliqu-i	relic-tum	relinque-re	離開
restitu-o	restitu-i	restitu-tum	restitue-re	復原
cave-o	cav-i	cau-tum	cave-re	小心

m. Alexánder Ale-xándri	亞歷山
„ Hállibal Hannibalís	漢尼拔
f. difficúltas átis	難處
n. exsilium i	充軍. 流刑
mittere in exsilium	罰充軍
*f. classis is	班. 船隊
„ memória ae	記念. 記憶
seminárium maius	大修院
„ minus	小修院
*n. stúdiu i	專務. 學習

stúdiu litterárum	學業
*m. praeses praesidis	作官的. 大總統
m. próditor óris	賣國者
f. vires virium	力量
coactus a um	不得已
non solum — sed etiam	不但一面且
ne unquam	總別
dum	幾時
statim	立刻
dividere in . . .	分. . .

58

f. cónsonans ántis	子音字
„ dentális is	齒音
„ diphthóngus i	重音字
„ distíctio ónis	分別. 區別
*n. guttur uris	咽喉
f. gutturális is	喉音
„ labiális is	唇音
n. lábiu i	唇
f. litéra ae	字母
„ pronuntiátio ónis	發音法
m. sonus i	音
f. vocális is	母音

accurátus a um	精確的
*asper a um	粗的
*atténtus a um	注意的
citátus a um	急忙的
compósitus a um	混合的
exáctus a um	精密的
fractus a um	不明白的
rectus a um	正當. 合式的
devitá-re	躲避. 免
efformá-re	構成. 成形
enumerá-re	計算. 數
ab initio	由始

59

audi-re	聽見
custodi-re	保護. 看守
dormi-re	睡覺
erudi-re	教訓. 教授
fini-re	了結. 終
leni-re	減少. 減輕

nutri-re	養育. 給吃的
nesci-re	不知道. 不懂
oboedi-re	願從. 聽命(要與座)
puni-re	罰
sci-re	知道. 懂得

servá-re	服事.順從.奉	ferus a um	粗糲.野的	
	事(要與座)	recreá-re	養.補...力	
vestá-re	給穿的.穿	rogá-re	求	
f. cura ae	操心	quia	因為	
*f. villa ae	莊院	tantum - quantum	多少...多少	
f. inimicitiae árum	仇恨	ígitur	所以	
*n. vallum i	堡障	ne	怕.別(要傍態)	
*f. cupiditas átis	私慾.快樂	res futúra	後(來的)事	
*n. scelus scéleris	罪.大罪	memóriá tené-re	記着	
*m. éxitus us	成敗			
pell-o	pépul-i	pul-sum	pélle-re	免去.逐出
*téné-o	ténu-i	(ten-tum)	tené-re	拿着.佔

60

m. Aristóteles is	亞里斯多得	trástis e	凶惡的	
n. cemetérium i	坟地.林.堡	tóties - quóties	幾次...幾次	
n. cadáver cadá-	屍首.死屍	unde	從那裡	
veris		vel - vel	或是...或是	
sepéli-o	sepeliv-i	sepúl-tum	sepelí-re	埋葬
veni-o	ven-i	ven-tum	veni-re	來

61

admirá-ri	驚訝	recordá-ri	記着(要的座)
coná-ri	敢.勉力.想法	venerá-ri	恭敬
consolá-ri	安慰	vagá-ri	亂跑
contemplá-ri	看.默想	*f. religio ónis	教會.道德
hortá-ri	勸	f. miséria ae	艱難
jocá-ri	說笑話.玩耍	coram	守着.在...跟前(要從座)
imitá-ri	效法.摹倣		
laetá-ri	喜歡		

62

confíte-or	confés-sus sum	confité-ri	認承.辦神工
fáte-or	fas-sus sum	faté-ri	認
intúe-or	intuí-tus sum	intué-ri	看
misére-or	misér-tus sum	m'seré-ri	可憐(要的座)

pollice-or	pollici-tus sum	pollicé-ri	許. 允許
tíle-or	tíli-tus sum	tuéri	保護
vére-or	véri-tus sum	veré-ri	尊敬. 怕. 害羞

*m. Deus *i* (呼座 Deus) 天主
 m. Plíníus *i* 布理諾
 f. culpa ae 罪. 不是
 f. maiéstas átis 權能. 聖威

nonnullus a um 有些個
 rectus a um 直立的
 *meus a um (呼座 *mi*) 我的
 *adhuc 還

63

adipisc-or	adép-tus sum	adipisc- <i>i</i>	得
ássequ-or	assecú-tus sum	ássequ- <i>i</i>	得
díláb-or	díláp-sus sum	díláb- <i>i</i>	壞. 流. 散
irásc-or	irá-tus sum	irásc- <i>i</i>	生氣. 忿怒. (要與座)
lab-or	lap-sus sum	lab- <i>i</i>	跌倒. 犯罪
loqu-or	locú-tus sum	loqu- <i>i</i>	說. 說話
nancisc-or	nac-tus sum	nancisc- <i>i</i>	得
nasc-or	na-tus sum	nasc- <i>i</i>	生
nít-or	ní-sus sum	nít- <i>i</i>	依靠. 勉力
oblívisc-or	oblí-tus sum	oblívisc- <i>i</i>	忘
proficisc-or	proféc-tus sum	proficisc- <i>i</i>	往. 起身. 走
sequ-or	secú-tus sum	sequ- <i>i</i>	隨着. 跟隨
ulcisc-or	ul-tus sum	ulcisc- <i>i</i>	報仇. 復仇
ut-or	u-sus sum	ut- <i>i</i>	用. 使. (要從座)
cresc-o	crev- <i>i</i> cre-tum	crésce-re	生出. 長. 長大

f. benevoléntia ae 歡心. 仁愛
 f. iniúria ae 凌辱
 m. locus *i* 地方
 m. taurus *i* 牡牛
 húmilis e 卑賤. 小的
 tantus a um 怎麼大的
 quantus a um 多麼大的
 cogitá-re 想. 思考
 áliter 別樣

*de 論. (要從座)
 tantum 但. 但的
 tamquam 如同
 unquam 有時
 nati in Deo 依靠. 天主
 iniúriam benefi- 以. 德. 報. 怨
 -ciis ulcisci
 áliter loquí, áli- 心. 口. 不. 合
 -ter cogitáre

64

blándi-or	blandé-tus sum	blandé-ri	讒(詔)媚.惹起來 巴結(要與座)
expéri-or	expér-tus sum	experí-ri	經歷
exóri-or	exór-tus sum	exorí-ri	興起來.出來
lárgi-or	lárgi-tus sum	largí-ri	賞賜
ménti-or	mentí-tus sum	mentí-ri	擲謔.說瞎話
méti-or	men-sus sum	metí-ri	度量
óri-or	or-tus sum	orí-ri	出來
párti-or	partí-tus sum	partí-ri	共分
póti-or	potí-tus sum	potí-ri	估得(要從座)
cred-o	crédid-i. crédi-tum	créde-re	信(要與座)

*f. amicitia ae	朋情.交情	m. sensus us	肉情.色慾
f. magnitúdo tú-dinis	廣大	innúmerus a um	無數的
" praeda ae	贓物	potens poténtis	有能的(人)
m. oriens oriéntis	東邊.東方	quotídie	見天.天天
		*verum dicere	說實話

附 錄

問 詞 目 錄

1. 疑 問 代 名 詞

單 數

m.	f.	n.	
名座 quis	quae	quid, quod	誰.什麼
的座 cuius	cuius	cuius	誰的.什麼的
與座 cui	cui	cui	與誰.與什麼
至座 quem	quam	quid, quod	至誰.至什麼
從座 quo	qua	quo	(同)誰.(從)那種.用什麼

多 數

m.	f.	n.	
名座 qui	quae	quae	誰(們). 那些
的座 quorum	quarum	quorum	誰(們) 的. 那些的
與座 quibus	quibus	quibus	與誰(們). 與那些
至座 quos	quas	quae	至誰(們). 至那些
從座 quibus	quibus	quibus	同誰(們). 用那些

- 注意 ○ 1. quid? 當名詞用. quod? 當形容詞隨從名詞.
 2. 疑問代名詞當在句之首項.

2. 形容問詞

qualis? qualis? quales? (按 fortis is e 變) 什麼樣的. 何者
 quotus? quota? quotum? (按 bonus a um 變) 第幾個

3. 無變法之問詞

quomodo	何如. 怎樣	ubi?	在那裡
quando?	多時. 何時	ne	呢. 麼. (聯在動詞或助動詞後邊)
unde?	從那裡. 自何處	an	或是...或是... (用此問詞要緊兩條)
cur? } quare? }	為何	num	(應曰不). 難道. 莫非
quot?	幾個. 多少		

4. 應詞.

nequáquam	} 不. 一点不	ita	} 是. 不錯
minime		útique	

Ex typographia missionis catholicæ Yenchowfu

Rudimenta linguæ Latinae

Vol. I. Grammatica, ed. altera;
IV+84 pag. Doll. —.40

Elementa linguæ Latinae

Vol. I. Grammatica, ed. tertia
IV+172 pag. Doll. —.75

Vol. II. Exercitia, ed. altera;
VIII+174 pag. Doll. —.75

Syntaxis linguæ Latinae

Vol. I. Grammatica, ed. altera;
71 pag. Doll. —.35

Vol. II. Exercitia, ed. altera;
VIII+130 pag. Doll. —.60

Pars magistri ad appendicem Rudimentorum
ed. altera; 16 pag. Doll. —.12

Pars magistri ad appendicem Elementorum
ed. altera; 18 pag. Doll. —.12

Pars magistri ad exercitia Syntaxis
ed. altera; 45 pag. Doll. —.45

„Les professeurs de Yenchowfu . . . se sont appliqués à nous donner
une grammaire latine à l'usage des Chinois; et ils ont réussi.“

L'Ecole en Chine. II année, p. 57.

Cantate Domino!

Collectio sacrorum cantuum cum notis musicis.
78 pag. Doll. —.10

Compendium s. Liturgiæ

Editio secunda, XIII+292 pag. Consutum Doll. 1.—

Sanctissimum Novæ legis Sacrificium.

161 pag. Doll. —.40

Tela ligatum Doll. —.60

Terminologia philosophica.

VI+480 col. Doll. 3.—